

SUTVIRTINTA STRATEGINĖ BALTIJOS ŠALIŲ IR JAV PARTNERYSTĖ

Antradienis, rugpjūčio 23 d. (Ryga). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų viceprezidentu Josephu Bidenu. Susitikime taip pat dalyvavo Latvijos Prezidentas Raimondas Vėjuonis ir Estijos Prezidentas Toomas Hendrikas Ilvesas.

Prezidentės teigimu, simboliška, jog šis susitikimas vyksta Lietuvai, Latvijai ir Estijai minint 27-ąsias Baltijos kelio metines.

„Šiandien Baltijos šalys ir Jungtinės Amerikos Valstijos yra pasirengusios dar kartą patvirtinti mūsų strateginę partnerystę. Ji trunka jau ne vienerius metus, todėl esame tikri, jog kad ir kokie pokyčiai įvyktų JAV po prezidento rinkimų, šios šalies įsipareigojimai NATO ir Baltijos regionui išliks tvirti“, – sakė Prezidentė.

JAV viceprezidentas Josephas Bidenas taip pat patikino visus Baltijos šalių žmones, jog Jungtinės Amerikos Valstijos yra tvirtai ir garbingai įsipareigojusios NATO sutarties 5-ajam straipsniui, kuris įtvirtina kolektyvinės gynybos principus.

Keturšaliame aukščiausio lygio susitikime aptartas Baltijos šalių ir viso regiono saugumo stiprinimas, nacionalinio Lietuvos, Latvijos ir Estijos atsparumo grėsmėms didinimas. Kalbėta, kokiomis atgrasymo priemonėmis JAV ketina prisidėti rytiniame NATO flange, energetinio saugumo ir branduolinės saugos klausimais.

Susitikime priimta bendra Lietuvos, Latvijos, Estijos ir JAV politinė deklaracija dėl bendradarbiavimo padidinto saugumo ir gynybos srityse, kuria dar kartą patvirtinama

Iš kairės: Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, JAV viceprezidentas Joseph Biden, Latvijos Prezidentas Raimundas Vėjuonis ir Estijos Prezidentas Toom Hendrik Ilves.
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr./ Robertas Dačkus

strateginę Baltijos šalių ir Jungtinių Amerikos Valstijų partnerystę. Taip pat akcentuojama JAV pajėgų buvimo svarba regiono saugumui, gynybai ir atgrasymui, pabrėžiamas siekis įgyvendinti Varšuvos NATO viršūnių susitikimo įsipareigojimą investuoti į stiprias, lanksčias ir tarpusavyje efektyviai sąveikaujančias karines pajėgas.

Deklaracijoje teigiama, kad nacionalinio atsparumo didinimas, atsako hibridinėms ir kibernetinėms grėsmėms stiprinimas, energetinis saugumas, sienų apsauga, pilietinės valios ir pasirengimo gintis ugdymas, veiksminga kritinės infrastruktūros apsauga yra vieni esminių JAV ir Baltijos šalių bendradarbia-

vimo prioritetų.

Šalies vadovė pabrėžė, jog tvirta JAV politinė valia tęsti aktyvią europinę užsienio politiką ir solidus šios šalies karinių pajėgų dislokavimas mūsų regione yra labai veiksminga atgrasymo priemonė. Pasak Prezidentės, tai ne tik užkirs kelią galimoms karinėms provokacijoms ir agresijos atvejams, bet ir padės išspręsti „Suvalkų koridoriaus“ problemą. Stipri Jungtinių Amerikos Valstijų lyderystė yra reikalinga ir formuojant regioninę oro gynybos sistemą.

JAV yra ne kartą išsakyusios, jog Baltijos šalių saugumas yra šios valstybės nacionalinis interesas. Saugumo garantijas Jungtinės Valstijos

patvirtino konkrečiais veiksmais, kuriais yra stiprinamas visų trijų Baltijos valstybių saugumas. Varšuvoje JAV patvirtino ketinimą regione dislokuoti brigadą savo karių, aktyviai dalyvauja karinėse pratybose, kuriose gerinama tarpusavio sąveika ir komunikacija su Baltijos šalių bei kitų sąjungininkių pajėgomis. Per specialų finansinį instrumentą – Europos patikinimo iniciatyvą – JAV Europos saugumo stiprinimui 2017 m. skiria 3,4 milijardus dolerių.

Prezidentės teigimu, Lietuva taip pat nuosekliai stiprina savo gynybinius pajėgumus modernizuodama karines pajėgas, gerindama infrastruktūrą, didindama finansavimą krašto gynybai.

Šalies vadovė taip pat atkreipė dėmesį į Lietuvos kaimynystėje, Baltarusijoje statomą Astravo atominę elektrinę, kurios statybų darbai vykdomi pažeidžiant tarptautinius saugumo standartus, o būsimos jėgainės vietoje pasikartojo ne vienas incidentas.

Šalies vadovės teigimu, nesaugi Astravo AE prieš Baltijos šalis ir visą regioną gali būti panaudota nekonvenciniu būdu. Todėl būtina visomis tarptautinei bendruomenei prieinamomis priemonėmis reikalauti, jog šis projektas būtų įgyvendinamas skaidriai, laikantis griežtų saugumo reikalavimų, arba – sustabdytas.

Prezidentės spaudos tarnyba

PRIEŠ G20 SUSITIKIMĄ KINIJOJE
PAŽEMINTAS JAV PREZIDENTAS

Hangdžou, rugsėjo 4 d. (ELTA). Kinijos lyderiai kaltinami tyčia suplanuotu diplomatinio JAV prezidento Barako Obamos (Barack Obama) pažeminimu prieš prasidedant G20 viršūnių susitikimui, rašo „The Guardian“. Hangdžou mieste, nusileidus JAV Prezidento lėktuvui, B. Obamai nebuvo patiestas raudonas kilimas, o iš lėktuvo jam teko išlipti per mažai naudojamą išėjimą, nes Kinijos pareigūnai neparūpi-

no pristumiamų laiptelių.

Kiti G20 lyderiai tuo metu žingsniavo raudonu kilimu: Indijos premjeras Narendra Modis (Narendra Modi), Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, Jungtinės Karalystės ministrė pirmininkė Teresa Mei (Theresa May) ir kiti.

Net ir išlipęs iš lėktuvo B. Obama pateko tarp besikivirčijančių JAV ir Kinijos pareigūnų. Vienas Kinijos atstovas netgi buvo užfiksuotas vaizdo

įrašė šaukiantis „Čia mūsų šalis! Čia mūsų oro uostas!“.

Į nesusipratimą Hangdžou oro uoste pateko ir B. Obamos patarėja nacionalinio saugumo klausimais Siuzan Rais (Susan Rice). Kinijos saugumo pareigūnas JAV atstovei pastojų kelią ir neleido eiti automobilio link, pikta aiškindamas, kad ji peržengė apsauginę juostą.

Kol kas Kinijos pareigūnai nepateikė jokio oficialaus komentaro apie nevykusį JAV prezidento ir jo komandos sutikimą.

Kinijoje prasidėjo G20 viršūnių susitikimas. JAV Prezidentas Barako Obamos (Barack Obama) priėmimas jau Hangdžou oro uoste sutiktas nemalonių nesusipratimų virtine.
EPA-ELTA nuotr.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Viešųjų pirkimų tarnybos vadove Diana Vilyte ir valstybės kontrolieriumi Arūnu Dulkiu aptarti neatidėliotinų priemonių, kurios padėtų užkardyti sisteminius ir besikartojančius viešųjų pirkimų pažeidimus krašto apsaugos sistemoje. Kaip jau skelbta, 2014 m. vykdydama virtuvės įrankių pirkimą iš įmonės „Nota Bene” KAM permokėjo maždaug 8 kartus nei šių daiktų vertė rinkoje. Šalies vadovė viešai yra paraginusi krašto apsaugos ministrą socialdemokratą Juozą Oleką priiimti asmeninę atsakomybę dėl ministerijos viešųjų pirkimų, kuomet brangiau nei rinkos kaina kariuomenei pirkti virtuvės įrankiai.

Siūloma nustatyti, kad rinkimų į Respublikos Prezidentus, savivaldybių tarybas, Seimą ir Europos Parlamentą rengimo ir vykdymo tvarka negali būti keičiama likus mažiau kaip vieneriems metams iki rinkimų, išskyrus atvejus, kai būtina pašalinti įstatymo ar jo dalies prieštaravimą Konstitucijai. Tokias patobulintas rinkimus reglamentuojančių įstatymų pataisas Lietuvos lenkų rinkimų akcijos - Krikščioniškų šeimų sąjungos (LLRA-KŠS) frakcijos vardu įregistravo jos seniūnė Rita Tamašunienė. Šiuo metu įstatymuose nenumatyti jokie apribojimai keisti įstatymus iki rinkimų datos, tik Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas numato, kad rengimo ir vykdymo tvarka negali būti keičiama likus mažiau kaip šešioms mėnesiams iki rinkimų į Europos Parlamentą dienos.

Rugsėjo 1 d. įsigaliojo Seimo priimtos Karo prievolės įstatymo pataisos, kuriomis įtvirtinta, kad šaukimas į nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą bus vykdomas kiekvienais metais. Įstatymas numato, kad, atsižvelgdamas į Seimo nustatytus ribinius skaičius, nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atliksiančių karių skaičių atitinkamiems kalendoriniams metams nustato krašto apsaugos ministras.

Teistumo nenurodę kandidatai išbraukti iš Seimo rinkimų sąrašų. Tokį sprendimą trečiadienį priėmė posėdžiaujanti Vyriausioji rinkimų komisija (VRK). Iš viso VRK išbraukė 8 asmenis, nenurodžiusius teistumo. Dar vienas asmuo išbrauktas, nes nesumokėjo teismo nurodytos baudos.

Pagal įstatymą kandidatai į Seimo narius privalo viešai paskelbti, jeigu po 1990 metų kovo 11 dienos Lietuvos teismo įsiteisėjusiu nuosprendžiu buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos arba įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu bet kada buvo pripažintas kaltu padaręs sunkų ar labai sunkų nusikaltimą. Teistumą nurodyti kandidato į Seimo narius anketoje privalu, nepaisant to, ar teistumas išnykęs, ar panaikintas. Rinkimai į Seimą vyks spalio 9 d. Juose dalyvauja 12 partijų ir du koaliciniai sąrašai. Tam, kad patektų į Seimą, partija turi surinkti ne mažiau kaip 5 proc. rinkėjų balsų, koalicija - 7 proc.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė aplankė Dubingių žirgyne, Molėtų rajone, stovyklaujančius vaikų dienos centrų auklėtinius. Ši stovykla vaikams iš socialinės rizikos šeimų surengta Izraelio ambasados Lietuvoje iniciatyva. Prie jos prisijungė ir Airijos ambasada. Izraelio ambasada pirmoji iš Lietuvoje esančių užsienio diplomatinių atstovybių prisijungė prie kampanijos „Už saugią Lietuvą” ir padovanojo vaikams turiningą laisvalaikį. Panašius projektus vykdyti ambasada planuoja ir ateityje. Šią vasarą daugiau nei 700 Lietuvos vaikų turėjo galimybę patirti naujų išpūdžių ir turiningai leisti laisvalaikį - kampanijos „Už saugią Lietuvą” partneriai, verslo įmonės, geros valios žmonės aktyviai dovanojo vaikams kelialapius į stovyklas, dienos išvykas, edukacines ekskursijas. Pasak Prezidentės, tai sąmoningos ir atsakingos pagalbos vaikams pavyzdžiai.

Nuo rugsėjo 1 d. Lietuvos didžiuosiuose prekybos centruose įsigaliojo nauja tvarka: norėdami įsigyti alkoholinių gėrimų, visi pirkėjai turi pateikti amžių patvirtinančią dokumentą. Prekybininkai tikisi, kad naujoji tvarka alkoholio pardavimą sumažins apie 10 procentų. Skeptikai tvirtina, kad tai jo vartojimo problemos neišspręs. Savanorišką memorandumą birželį pasirašė beveik visi didieji prekybos tinklai, taip pat – Lietuvos kooperatyvų sąjunga. Todėl įsigyti alkoholinių gėrimų nuo šiol Lietuvoje be asmens dokumento nepavyks ne tik nepilnamečiams, bet ir suaugusiems.

Mokslo metus pradėjo mažiau mokinių nei pernai, tačiau pirmųjų mokymų skaičius išlieka panašus. Į pirmą klasę eina apie 30 tūkstančių moksleivių. Viena iš naujovių šiais mokslo metais – privalomas priešmokyklinis ugdymas. Pasak Švietimo ir mokslo ministerijos, priešmokyklinės grupės ir iki šiol lankė 98 procentai šešiamečių. Šiemet pirmųjų beveik tiek pat kiek ir pernai – 30 tūkstančių. Pirmų-dešimtų klasių moksleiviai pradeda mokytis pagal naujas visoms mokykloms (tam pat ir tautinių mažumų) skirtas lietuvių kalbos programas. Taip sugrąžinamas diktantas bei atpasakojimas, atnaujinamas literatūros sąrašas. Aukštesiose mokyklose studijuoti pradeda maždaug 23 tūkstančiai studentų. Populiariausios studijų programos išlieka tos pačios kaip ir praėjusiais metais – programų sistemos, medicina bei teisė.

ELTA, LRT

Iš kairės: Japonijos premjeras Šindzas Abė (Shinzo Abe) ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas susitarė toliau rengti dviejų šalių taikos sutartį. **EPA-ELTA nuotr.**

RUSIJA NORĖTŲ IŠSPRĘSTI SU JAPONIJA GINČĄ DĖL SALŲ

Maskva, rugsėjo 2 d. (ELTA). Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas prieš penktadienio derybas su Japonijos ministru pirmininku Šindzu Abe (Shinzo Abe) sakė, kad Maskva norėtų išspręsti teritorinį ginčą su Japonija, tačiau sprendimas, rodos, dar toli, rašo *AFP*.

Tokijo ir Maskvos santykiams pakenkė ginčas, įvykęs Antrojo pasaulinio karo pabaigoje, kai sovietų pajėgos užėmė Kurilų salas, Japonijoje vadinamas šiauri-

nėmis teritorijomis.

„Nekalbame apie tam tikrą keitimąsi ar pardavimą. Kalbame apie tai, kaip rasti sprendimą, kad nei viena pusė nesijaustų pralaimėtoja ar nukentėjusia”, - naujienų agentūrai „Bloomberg News” sakė V. Putinas.

Rusijos prezidento teigimu, taikos susitarimo su Japonija pasirašymas yra pagrindinis klausimas, ir Maskva labai norėtų su Japonijos draugais rasti šios problemos sprendimą.

Tai antrasis Š. Abės vizitas

į Rusiją šiais metais. Prieš kelias dienas Kremlius paskelbė, kad gruodžio mėnesį V. Putinas vyks vizito į Japoniją, kuris bus pirmoji Rusijos lyderio kelionė į šią šalį nuo pat 2005 metų.

Abi pusės patvirtino, kad penktadienio derybų metu bus aptartos ginčytinos salos.

„Esu pasiryžęs pasiekti pažangą dėl taikos sutarties ir teritorinių klausimų atvirose ir nuodugniose derybose su prezidentu V. Putinu”, - reporteriams sakė Š. Abė.

B. OBAMA SKEPTIŠKAS DĖL SUSITARIMO SU RUSIJA SIRIJOS TAIKOS KLAUSIMU

Hangdžou, rugsėjo 4 d. (ELTA). Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV) išlieka skeptiškos dėl susitarimo su Rusija, kad būtų nutrauktas smurtas Sirijoje, bet nepaisant to toliau sieks šio susitarimo, sekmadienį Kinijoje, dalyvaudamas G20 viršūnių susitikime, sakė JAV prezidentas Barakas Obama (Barack Obama), rašo *AP*.

Abiejų šalių atstovai šiuo

metu baigia derinti sutarties tekstą.

Anot B. Obamos, JAV ir Rusija vis dar turi „rimtų nesutarimų” dėl to, kaip užbaigti Sirijoje vykstantį pilietinį karą, kur šalies opozicijos grupės šiuo metu yra teisėti tiek amerikiečių, tiek rusų karių taikiniai. Bet, anot JAV prezidento, dėl susitarimo „verta pasistengti”.

„Manau, kad dar per anksti pasakyti, kad esama aiškaus

kelio, bet yra galimybė bent jau pasiekti daugiau pažangos”, - sakė B. Obama.

Tuo metu anonimu likti panoręs aukštas JAV Valstybės departamento pareigūnas teigė, kad apie pasiektą susitarimą JAV valstybės sekretorius Džonas Keris (John Kerry) ir Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovs gali paskelbti dar šį sekmadienį. Anot jo, abi šalys šiuo metu yra arti susitarimo pasiekimo, bet vis dar derasi dėl keleto klausimų.

NAUJAUSIA APKLAUSA RODO, KAD D. TRAMPAS JAU LENKIA H. KLINTON

Vašingtonas, rugsėjo 3 d. (ELTA). Respublikonų partijos kandidatas į JAV prezidentus Donaldas Trampas (Donald Trump) ne tik panaikino atsilikimą nuo demokratės Hilari Klinton (Hillary Clinton), bet netgi šiek tiek išsiveržė į priekį, praneša „Reuters”, remdamasi naujausia apklausa, kurią agentūra surengė kartu su „Ipsos”.

Tyrimo duomenimis, apie 40 procentų amerikiečių ketina per rinkimus balsuoti už D. Trampą, maždaug 39 procentai remia H. Klinton.

Kaip pažymi „Reuters”, pastarąją savaitę H. Klinton populiarumas smarkiai krito:

dar rugpjūčio 25 d. ji turėjo 8 procentų balsų persvarą.

Rinkimų kampanijos metu D. Trampui pralenkti H. Klinton buvo pavykę tik du sykius: gegužę ir liepos pabaigoje.

Kai kurių specialistų nuomone, milijardieriaus pozicijų stiprėjimas susijęs su tuo, kad jis vis tvirčiau remiamas Respublikonų partijoje.

Apklausa buvo surengta rugpjūčio 26 - rugsėjo 1 dienomis visose 50-yje Amerikos valstijų. Joje dalyvavo 1804 žmonės. Galima paklaida - 3 procentai.

JAV prezidento rinkimai įvyks lapkričio 8 d.

ŠKOTIJOJE NAUJA KAMPANIJA UŽ REGIONO NEPRIKLAUSOMYBĘ

Škotijos pirmoji ministrė Nicola Sturgeon rugsėjo 2 d. inicijavo naują didelį tyrimą dėl krašto suverenumo ir pareiškė, kad D. Britanijos apsisprendimas trauktis iš Europos Sąjungos pakeitė sąlygas, egzistavusias 2014 metais, kai Škotija referendume nubalsavo prieš savo nepriklausomybę.

„Brexit” iš naujo iškelia nepriklausomybės klausimą. Tai sudarytų sąlygas mums patiems nuspręsti savo likimą”, – pasakė N. Sturgeon deputatams iš saviškės Škotijos nacionalinės partijos (SNP). **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

RINKIMŲ PARADOKSAI

Yra toks posakis: „durną ir bažnyčioje muša“. Vargu ar rasime tinkamesnį posakį daliai rinkėjų apibūdinti – po eilinių Seimo rinkimų pradėję džiūgauti, kad, štai išsirinkome „gražius, bagotus ir „už paprastą žmogų“, netrukus jie ima piktintis, kad „jie visi tokie – prie lovio“. Norisi surikti: o tai kurių galų nesiklausėte, kai sakėme, kad jūsų „gražus, „prie žemės“ ir bagotas“ yra paprasčiausias komunistinės nomenklatūros palikuonis, valdžią suprantantis tik kaip išsiplėtusias galimybes pasididinti kažkada prichvatuizuoto turto apimtis? Buvote apakę nuo jo grožio ir turto? (Tuo metu net nebandyk jiems įrodinėti, kad ne „visi jie tokie“, kad yra padorių, protingų ir valstybės interesus (o ne vien savus) suprantančių, išsilavinusių žmonių, Seime tikrai dirbančių visos tautos labui.)

Deja, bet tai tarsi mūsų rinkėjų lemtis – lipti ant to paties grėblio n-tąjį kartą, arba, kaip sakydavo senoliai, būti apgautiems kaip mergai su trečiu vaiku... Tad ar po poros mėnesių vėl neišgirsime tos pačios graudžios litanijos, nes jau dabar matome, kaip į Seimą veržiasi „gražūs, už paprastą žmogų ir bagoti“. Tiesą sakant, man pačiam labai paradoksalus atrodo šis „argumentas“: rinkime bagotą, nes jis jau prisivogęs, tai gal jam jau užtenka (nesijuokime, tokį „argumentą“ tikrai mėgsta kaimuose gyvenantys rinkėjai). Tokiais atvejais kaimo žmogaus norisi paklausti – o kaip jūs į tai, jeigu pasiūlyčiau jūsų avių priežiūrą patikėti vilkui ? Jis gi jau prisiėdęs, gal nepjaus? Spėkite, ką atsakytų kaimietis? Kas dėl gražumo, tai čia nepasiginčysi – kaip sakoma, dėl skonio ir spalvos draugų nebūna.

Štai viename Vidurio Lietuvos rajone tarp kandidatų į Seimą aiškūs du vedantieji: vienas yra didelės įmonės vadovas ir savininkas, milijonierius, savivaldybės tarybos narys (tiesa, į ją pateko būdamas liberalu, o dabar jau socialdemokratas) ir t. t. Kitas – eilinis Seimo narys, galintis pasigirti tuo, kad yra vietinis, tiksliau šiame rajone yra jo šaknys. Kaip matote, iš pirmo žvilgsnio kandidatų statusai gerokai skiriasi – bent jau turtais jie lygintis tikrai negali. Bet panagrinęjus kandidatų biografijas paaiškėja, kad ir išsilavinimu jie, pagal amžių jauni žmonės, lygintis negali – pirmasis, t. y. milijonierius, yra baigęs prekybos kolegiją (tiesa, vėliau jis „įgijo“ ir universitetinį išsilavinimą), o antrasis – Kembridžo universitetą, yra filosofijos mokslų daktaras... Na, o jeigu kam vis dėlto kiltų klausimų dėl turtų, tai čia yra tikrai įdomių dalykų: įdomiausia tai, jog milijonierius, prieš 4 metus turėjęs per 100 tūkst. litų skolos, po metų staiga pasakiškai praturtėjo, kai jo žmonai kažkoks mistinis geradaris užsienietis padovanojo per 5 milijonus litų, o jam pačiam iš kito geradario atiteko pusanthro šimto tūkstančių litų! (apie tai rašė žinių portalas „Delfi“, 2014-12-11). Prabilus apie biografijas į akis krenta milijonieriaus mėgstamas „argumentas“ – savo konkurentą jis vadina „atėjūnu“, nepaisant to, kad pastarojo tėvai, seneliai, proseneliai ir t. t. yra vietiniai. O štai jis pats save laiko vietiniu, nors neseniai apsigyveno šiame rajone.

Spėlioti, už ką balsuos šio Vidurio Lietuvos rajono rinkėjai, neverta – bus rinkimai, pamatysime. Tačiau tai, kad žmonėms

KUR PRASIDEDA IR KUR BAIGIASI RUSIJA?

Kur slypi Rusijos konfliktinių santykių su kaimyninėmis tautomis šaltinis? Tai klausimas, kuris jau senokai domina ne vieną akademiką ir politikos apžvalgininką. Rusijos tapatybė ir geopolitika istoriškai nuolat susidurdavo su „sienų apsibrėžimo“ dilema.

Rusija niekada tiksliai neapsibrėžė, kur prasideda ir kur baigiasi jos sienos. Ši dilema istoriškai kūrė konfliktus su kaimyninėmis tautomis, kurioms ši Rusijos „sienų apsibrėžimo“ dilema visada reiškė vieną ir tą patį – rusiškąjį imperializmą, nepripažįstantį kaimyninių tautų teisės į valstybingumą. Kremlius geriausiu atveju gali pripažinti tik formalią kaimyninių valstybių nepriklausomybę, o tai šioms valstybėms numato geopolitinio „buferio“ vaidmenį, priverstinį neutralitetą, bet jokio realaus politinio savarankiškumo.

Kaip Rusija mato pasaulį ir savo vaidmenį jame įžengus į XXI amžių? Nuo atsakymo į šį klausimą iš esmės priklauso ir Lietuvos santykių su Rusija modelis. Juk dažnai galima išgirsti abejonių, jog kažką darome ne taip, jog pakeitus retoriką, retsykais patylėjus ar nusileidus atsivers galimybė „normalizuoti“ santykius su Rusija. Bet ar iš tikrųjų kamuolys mūsų pusėje? Pažvelkime iš arčiau į tai, kaip Rusija mato pasaulį ir suvokia jame save.

Valstybinės Rusijos ideologijos paieškos

Autoritarizmas Rusijoje egzistavo jau kelis šimtmečius iki SSRS žlugimo ir valstybinė ideologija daugiau nei pusantro šimto metų buvo neatskirama nuo tokio valdymo tipo. Nuo 1832 m. oficialia carinės Rusijos ideologija tampa grafo Sergėjaus Uvarovo tuometiniam carui Nikolajui I pasiūlyta koncepcija, kurią glaustai apibūdina trys svarbiausi jos aspektai – „stačiatikybė, autokratija, nacionalizmas“, po 1917 m. revoliucijos ją pakeitė marksizmas-leninizmas. Abiem atvejais valstybinės ideologijos pasitarnavo kaip instrumentas, padedantis įtvirtinti viename centre sutelktą galią, pirmuoju atveju caro rankose,

antruoju – Komunistų partijos. Todėl po Boriso Jelcino laikotarpio į Rusijos politiką sugrįžusi autokratija sugrąžino ir naujos ideologinės atramos paieškas. Šio paieško pirmiausia yra susijusios su siekiu pateisinti esamą politinį režimą ir stiprinti valstybės įtaką tarptautinėje sistemoje.

Valdžioje įsitvirtinus V. Putinui ir ėmus ieškoti ideologinio ramsčio jo politiniam režimui, buvo atsigręžta į XIX a. antros pusės – XX a. pradžios carinėje imperijoje vyravusias ir porevoliucinės Rusijos išeivijoje užgimusias tapatybines ir geopolitines schemas. Ypač V. Putino užsienio politikos doktrinoje išryškėjo slavofilų koncepcijos ir eurazianizmo bruožai.

Žymiausiu pastarųjų dešimtmečių slavofilų ideologu laikytinas žymusis rusų novelistas, istorikas ir Nobelio literatūros premijos laureatas, aktyviai kritikavęs sovietinį režimą, Aleksandras Solženytsinas. Posovietinės Rusijos diskusijose sugrąžinęs slavofilų ideologijos reikšmę, A. Solženytsinas kritikavo naująją oligarchų klasę, oponavo sovietinei nostalgijai, pasisakė už modernų patriotizmą, ragino rūpintis nacionaliniu Stačiatikių bažnyčios charakteriu ir jo vystymu, skatino valdžią atsakyti ambicijų, susijusių su ne slaviškomis posovietinėmis valstybėmis, tačiau kartu pasisakė ir už Rusijos-Ukrainos-Baltarusijos federacijos sukūrimą, dėl ko buvo siejamas su imperiniu mąstymu.

Tuo tarpu eurazianistai puoselėjo imperinį nacionalizmą arba supranacionalizmą, suvokdami, jog rusų tautai turi priklausyti ne tik etniniai rusai, bet visų etninių grupių imperijos gyventojai. Eurazianistai suvokdami rusų tautą plačiau prasmę, siekė pagreitinti imperijos tautų integraciją, o etninius, religinius ar kitokius kultūrinius skirtumus, kliudančius imperinės tapatybės formavimuisi, padaryti nereikšmingais. Dėl to eurazianistus galima būtų laikyti šiandieninės Rusijos diskurse itin reikšmingos politinės (rosian) ir kultūrinės-etninės (russkiye) tapatybės skirties

pradininkais. Viena svarbiausių debatų tarp eurazianistų ir slavofilų bei politinės (rosian) ir kultūrinės-etninės (russkiye) tapatybės šalininkų ašių – nesutarimas dėl to, ar Rusija yra nacionalinė valstybė ar civilizacija. Kitaip tariant, Rusijos tapatybės kūrimosi procesas nuolat balansavo tarp dviejų alternatyvų – etninio ir supranacionalinės visuomenės modelių.

Žlugus SSRS, oficialiu Rusijos užsienio politikos ramsčiu tapo „tėvynainių“ koncepcija, kuri iš esmės atitinka slavofilų ideologiją. Nors ši kategorija jau buvo įtvirtinta 1992 m., tačiau pirmuoju realiu Rusijos bandymu „apsaugoti“ savo „tėvynainius“ tapo 2008 m. karinė intervencija į Gruziją. Tačiau faktas, kad etniniai rusai sudarė tik 2 proc. Pietų Osetijos ir Abchazijos gyventojų, liudijo, kad „tėvynainių“ gynybos koncepcija vargiai galėjo pateisinti šią karinę intervenciją. Atsirado poreikis naujiems tapatybinėms schemoms, kurios savyje talpintų daugiau nei tik etninio ruso ar piliečio kategorijas.

Šiuolaikinė Rusijos valstybinė ideologija – „rusiškasis pasaulis“

Tokias galimybes suteikė „Rusiškojo pasaulio“ idėja, nes ji apėmė ne tik tuos žmones, kurie jaučia kultūrinį ar kalbinį bendrumą, bet ir tuos, kurie turi bendrą pasaulėžiūrą ar yra vienijami bendro istorinio likimo (pavyzdžiui, II pasaulinio karo pasekmių interpretacija). „Rusiškojo pasaulio“ formulę galima apibūdinti taip: „kas kalba rusiškai kasdieniniame gyvenime ar mąsto rusiškais koncepcijomis, tas yra pasirengęs veikti kaip Rusija“.

Pirmą kartą oficialiai „rusiškojo pasaulio“ sąvoką V. Putinas panaudojo 2001 m. vykusiame Pasauliniame tėvynainių, gyvenančių užsienyje, kongrese: „sąvoka „rusiškasis pasaulis“ apibrėžia daug daugiau nei geografinės Rusijos sienos ir netgi daugiau nei siekia Rusijos diasporos ribos“. „Rusiškojo pasaulio“ koncepciją galima vertinti tiek kaip valstybės „prekės ženklą“, stiprinantį Rusijos balsą tarptautinėje arenoje, tiek ir kaip tam tikrą filosofinio ir religinio mesianizmo išraišką, t.y. bandymą „universalizuoti“ Rusijos vertybes ir pasaulėžiūrą.

Ypatingą dėmesį savo minkštajai galiai, savo „prekės ženklui“ ir idėjoms užsienio politikoje Rusija ėmė teikti tik po 2004 m. „oranžinės“ revoliucijos Ukrainoje, kuri

(Atkelta iš 3 psl.)

KUR PRASIDEDA IR KUR BAIGIASI RUSIJA?

simbolizavo Rusijos nesėkmę posovietinės erdvės transformacijos procesuose. Įvyko lūžis, po kurio Rusija ėmė investuoti į savo minkštosios galios stiprinimą – plėsti įtaką ne tik per spaudimą ar prievartą, bet ir per pavyzdį bei idėjas.

2008 m. Rusijos aukščiausių pareigūnų kalbose atsiranda civilizacinės tapatybės sąvoka, stiprėja retorika orientuota į tai, kad Rusija yra labiau civilizacija nei nacija, todėl turi eiti savarankiškai, rusiškomis tradicijomis grįstu vystymosi keliu. Tais pačiais metais „rusiškojo pasaulio“ koncepcija įtvirtinama Rusijos užsienio politikos dokumentuose. 2008 m. Rusijos užsienio politikos koncepcijoje buvo akcentuojama, jog „globalios varžybos reikalauja ir civilizacinio matmens, kuris numato konkurenciją tarp skirtingų vertybių sistemų, vystymosi bei ekonomikos modelių.

„Anot Oleksii Polegkyi, „rusiškojo pasaulio“ ideologinė koncepcija remiasi trimis svarbiausiais ramsčiais: rusų kalbos plėtra, stačiatikybe ir bendra istorine atmintimi.

Pastaraisiais metais Rusijos stačiatikių cerkvė aktyviai įsitraukė į diskusijas apie Rusiją kaip savitą civilizaciją bei išskėlė „šventosios Rusijos“, kuri suvienytų Rusiją, Ukrainą, Baltarusiją ir Moldovą, idėją, pagal kurią būtų integruota visa stačiatikių kultūrinė ir politinė erdvė ir įtvirtintas bendras požiūris į įvairius socialinius ir kultūrinius procesus. Šiandieninėje Rusijoje stačiatikybė kuria alternatyvą Vakarų demokratijos idėjoms.

Tuo tarpu II pasaulinio karo „nugalėtojų“ naratyvas yra Rusijoje dominuojančio istorinio pasakojimo ašis. Šiam ramsčiui būdinga itin stipri bendro slavų tautų (arba „tautų nugalėtojų“) istorinio likimo linija. Svarbu pabrėžti ir tai, kad ši linija yra pripažįstama ir Vakarų Europoje, o tai leidžia į paraštes stumti Baltijos tautų, vienodai neigiamai vertinančių tiek komunistinį, tiek ir nacistinį režimus, istorinius pasakojimus, prieštaraujančius „nugalėtojų“ naratyvui.

Šie ramsčiai „Rusiškojo pasaulio“ koncepciją daro lanksčia, prisitaikančia prie esamų aplinkybių ir todėl ji yra daug talpesnė nei „tėvynainių“ ar kokia kita kultūrinė-kalbinė kategorija. Į šios koncepcijos veikimo lauką gali patekti ne tik etniniai rusai, gyvenantys kaimyninėse valstybėse, bet ir nebūtinai rusakalbės visuomenių grupės, kurių istorinė atmintis atitinka II pasaulinio

karo „nugalėtojų“ istorinį pasakojimą, ar tie gyventojų sluoksniai, kuriems Rusijos stačiatikių bažnyčios požiūris į socialinius ir kultūrinius procesus Europoje yra labiau priimtinas nei liberaliosios Vakarų idėjos. Toks „rusiškojo pasaulio“ ideologinis daugia-briauniškumas yra naudingas Rusijos geopolitikai.

Dar vienas lūžis Rusijos tapatybės formavimo procesuose įvyko po Krymo aneksijos, kai V. Putino atstovas spaudai Dmitrijus Peskovas, komentuodamas Krymo aneksiją, pareiškė, kad V. Putinas yra ne tik Rusijos ar jos tėvynainių, bet viso „rusiškojo pasaulio“ saugumo garantas. Taip Rusija iš nacionalinės valstybės tapo valstybe – civilizacija. Kartu išsiplėtė ir jos geopolitinių interesų erdvė. Akivaizdu, jog „rusiškojo pasaulio“ koncepcija neapsiriboja tikslu po savo skėčiu susirinkti rusų diasporą. „Rusiškojo pasaulio“ piliečio tapatybės pagrindiniu skiriamuoju bruožu tampa priešiškas Vakarams ir iš to kylantis siekis atsiskirti nuo jų. Nuo rusiškumo sampratos atskirdama tokius bruožus kaip etniškumas ir kultūrinė tapatybė, ši koncepcija orientuojasi į lengviau socialiai konstruojamus žmogaus tapatybės elementus, tokius, kaip istorinė atmintis, politinės pažiūros ir vertybinė orientacija.

Geopolitiškai „Rusiškojo pasaulio“ idėja yra susijusi su Vakarų euroatlantinių struktūrų diskreditavimu, silpnimu ir alternatyvos joms sukūrimu. Kremliaus tikslas Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse – ideologiškai atgrasyti šių šalių visuomenes nuo euroatlantinės integracinės erdvės, stiprinti Baltijos šalių kaip „netikrų Vakarų“ ir „netikros Europos“ naratyvą, aitrinti socialines problemas ir taip didinti visuomenės nepasitikėjimą valstybe, ardyti ryšius tarp visuomenės ir valstybės, skatinti protesto nuotaikas, abejingumą tolesniais valstybės raidos klausimais. Visa tai palaiko Baltijos šalių kaip „laikinių“ politinių darinių vaizdinį.

Dominuojant tokiai Rusijos tapatybei ir aplinkinio pasaulio suvokimui, bet koks Lietuvos bandymas daryti vienašales nuolaidas ar kaip nors kitais įsiteikti bus įvertintas kaip silpnumo ženklas. Ieškant sugyvenimo su Rusija modelio, reikia aiškiai suvokti, jog vienašališki Lietuvos veiksmai nieko neduos, nes šiuo atveju svarbiausia ne Lietuvos veiksmai, o tai, kaip mus mato ir suvokia Kremlius.

Laurynas Kasčiūnas, Šarūnas Legatas, Rytų Europos studijų centras

Tremtinių kapinės.

tremtiniai.lt

SIBIRE UŽDRAUSTA STATYTI PAMINKLUS TREMTINIAMS

Rusija, prisidengdama kova prieš terorizmą, įveda apribojimus religinėms ir tautinėms bendruomenėms. Prieš pora mėnesių pasirodęs antiteroristinės veiklos įstatymas joms draudžia viešai naudoti bet kokią atributiką, raginti prie jų prisijungti. Lietuvų bendruomenei Sibire net uždrausta statyti paminklus tremtiniams.

Į Sibirą ištremtų tautų bendruomenės baiminasi, kad vietos valdininkams Kremlius įdavė dar vieną įrankį drausti įamžinti protėvių atminimą – gegužės mėnesį Vladimiras Putinas išleido antiteroristinės veiklos įstatymą, kuriuo apribojama ne tik tautinių, bet ir nacionalinių religinių bendruomenių veikla.

„Mes kaip tik dabar ruošiamės eisenai, leidimą gavome, bet negalime net organizacijos pavadinimo nurodyti, nes tai gali būti palaikyta kaip noras įtraukti kitus į mūsų bendruomenės veiklą. Kryžių nešti galime, bet negali būti jokių pažinimo ženklų, jokių šūkių, nes tai būtų jau įstatymo pažeidimas“, – pasakoja Irkutsko Šv. Josifo parapijos generalinis vikaras Vladimiras.

Tremtiniams atminti paminklas Irkutske pastatytas dar prieš 15 metų, tačiau pasikeitus įstatymams Rusijoje, kyla klausimas, ar tokie paminklai galės būti statomi toliau.

Valdininkams suskubus vykdyti Maskvos nurodymus, lietuviai kol kas laidoja planus toliau įamžinti tremtinių atmi-

nimą ir baiminasi, kad naujasis įstatymas leis persekioti bendruomenes.

„Nėra tiesiogiai pasakyta, kad negalima statyti paminklo ar kažko panašaus. Ten kalbama, kad reikia vengti dėmesio išskirtinėms grupėms. Šiuo metu daug terorizmo, bet kol kas tiesiai nėra pasakyta. Turbūt tą įstatymą cituoja ir panaudoja vietos administracija, nenorėdama leisti statyti tokius paminklus“, – teigia Lietuvos ambasadorius Rusijoje Remigijus Motuzas.

Vadinamuoju Jarovos įstatymų paketu taip pat atišamos rankos saugumo tarnyboms sekti visus mobiliojo ryšio telefonų ir interneto vartotojus, už terorizmą bausti iki gyvos galvos net ir paauglius.

Į BALSUOJANČIŲJŲ UŽSIENYJE RINKĖJŲ SĄRAŠUS LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIAI ELEKTRONINIU BŪDU REGISTRUOJASI VANGIAI

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (ELTA). Nuo gegužės 11 d. veikiančioje Rinkėjų, balsuojančių užsienyje, elektroninės registracijos sistemoje, rugpjūčio 31 d. duomenimis, rinkėjo registracijos prašymus balsuoti Seimo rinkimuose yra pateikę 4102 Lietuvos Respublikos piliečiai. Tai sudaro 23 proc. nuo 2012 m. Seimo rinkimuose užsiregistravusių rinkėjų skaičiaus (2012 m. Seimo rinkimuose buvo užregistruota 17 009 rinkėjai).

Daugiausiai rinkėjų užsiregistravo balsuoti Jungtinėje Karalystėje (945), atstovybėse JAV (490), ambasadose

Belgijoje (453), Vokietijoje (374), Danijoje (234), Norvegijoje (210) ir Airijoje (199).

Visi rinkėjai, pageidaujantys balsuoti užsienyje 2016 m. spalio 9 d. Seimo rinkimuose, turi registruotis iš naujo - net ir tie rinkėjai, kurie nuolat gyvena užsienyje ir jau buvo įtraukti į užsienyje balsuojančių rinkėjų sąrašus praėjusiuose rinkimuose ar referendumuose, primena Vyriausioji rinkimų komisija (VRK).

VRK taip pat atkreipia dėmesį, kad kiekvienoje diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje balsavimo paštu terminas, t. y. data iki

kurios rinkėjai gali registruotis balsavimui paštu, yra skirtinga ir priklauso nuo to, kaip veikia pašto tarnybos konkrečiose užsienio valstybėse. Šią informaciją rinkėjai turėtų patikrinti atitinkamų atstovybių interneto svetainėse.

Pagal Seimo rinkimų įstatymą, balsavimas atstovybių patalpose vykdomas ne mažiau kaip 10 dienų, o balsavimui skiriama ne mažiau kaip 4 valandos per šių įstaigų darbo dieną. Balsavimas atstovybių patalpose prasidės nuo rugsėjo 27 d. ir baigsis rinkimų dieną ne vėliau kaip 20 val. Lietuvos laiku.

Vilnius, rugsėjo 2 d. (ELTA). Ateinantį ketvirtadienį, rugsėjo 8-ąją, Lietuvos bankas į apyvartą išleidžia kolekcinę sidabro monetą, skirtą Lietuvos Nepriklausomybės įtvirtinimo 25-mečiui. Tą pačią dieną Lietuvos banko Pinigų muziejuje Vilniuje rengiamas naujosios monetos pristatymas visuomenei.

IŠLEIDŽIAMA LIETUVOS VALSTYBĖS DIPLOMATINIO PRIPAŽINIMO 25-MEČIUI SKIRTA MONETA

Monetoje atspindėtas Lietuvos valstybės diplomatinio pripažinimo ir priėmimo į tarptautines organizacijas procesas 1991 m. Monetos reverse valstybių vėliavos išdėstytos pagal Lietuvos valstybės pripažinimo po Nepriklausomybės paskelbimo 1990-aisiais chronologiją.

Pristatyme dalyvaus Lietuvos banko valdybos narys Marius Jurgilas, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Islandijos garbės konsulas

Vaidotas Sankalas. Į renginį pakviesti monetą sukūrusi dailininkė Rūta Ničajienė ir prof. dr. Ramūnas Vilpišauskas, monetos lankstinuko teksto autorius.

Moneta nukaldinta UAB „Lietuvos monetų kalykla“. Tiražas - 4 tūkst. vnt.

Nuo monetos išleidimo dienos ją bus galima įsigyti Lietuvos banko kasose Vilniuje ir Kaune. Monetą platins ir oficialūs numizmatinių vertybių platintojai.

DVIŠALIS LIETUVOS IR LENKIJOS PREZIDENTŲ SUSITIKIMAS: BENDRI IŠŠŪKIAI REIKALAUJA BENDRŲ PASTANGŲ

Ketvirtadienis, rugpjūčio 25 d. (Dubrovnikas). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Lenkijos Prezidentu Andrzejumi Duda.

Dvišaliame susitikime aptartas šalių bendradarbiavimas energetikos ir karinio saugumo srityse, strateginiai ekonominiai projektai, bendradarbiavimas ES ir NATO, geopolitinė situacija, padėtis Europoje po „Brexit“.

„Lietuva ir Lenkija vienuodai supranta geopolitinius iššūkius. Gyvename viename regione, tik glaudus bendradarbiavimas visose srityse užtikrins saugumą Lietuvos ir Lenkijos žmonėms“, – pabrėžė Prezidentė.

Lietuva ir Lenkija yra svarbios ekonominės partnerės – šalis sieja glaudūs prekybiniai ryšiai ir bendri infrastruktūriniai projektai, investicijos. Lenkija yra antra Lietuvos prekybos partnerė, penkta pagal tiesiogines užsienio investicijas.

Šalys vienuodai vertina Rusijos vykdomą politiką ir vienija jėgas užsitikrindamos karinį saugumą.

Pasak Prezidentės, po Varšuvos NATO viršūnių susitikimo Lietuvą ir Lenkiją

sieja bendra atsakomybė užtikrinant, kad sąjungininkų pagalba regione būtų išnaudota kaip galima efektyviau.

Dvišaliame susitikime Prezidentai aptarė galimybes JAV pajėgas dislokuoti rytinėje Lenkijos dalyje, kad, esant būtinybei, bet kurią šalį operatyviai pasiektų pastiprinimas. Tai padidintų Suvalkų koridoriaus saugumą ir užtikrintų, kad karinio konflikto atveju Baltijos šalys nebus izoliuotos nuo NATO paramos.

Lietuvos ir Lenkijos Prezidentai akcentavo, kad abiejų šalių saugumui gyvybiškai svarbu ir toliau užtikrinti kuo didesnę Aljanso partnerių įsitraukimą ir dalyvavimą regione, didinti tarptautinių pratybų skaičių, plėsti infrastruktūrą, vykdyti kariuomenių modernizaciją, užsitikrinti sklandų raketinės gynybos sistemos sukūrimą ir naudojimą visų Aljanso šalių saugumui.

Prezidentai susitikime taip pat aptarė dvišalį energetinį bendradarbiavimą. Lietuvos ir Lenkijos dujotiekio GIPL tiesimas, elektros tinklų sinchronizacija, Astravo AE saugumas – bendras Lietuvos ir Lenkijos interesas. Prezidentė pabrėžė, kad dujotiekis yra strateginės reikšmės projektas

Lietuvos Prezidentės Dalios Grybauskaitės ir Lenkijos Prezidento Andrzejaus Dudos susitikimas.

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

ne tik regiono, bet ir visos ES energetiniam saugumui, todėl labai svarbu, kad šis projektas būtų užbaigtas kuo greičiau. Taip pat būtina toliau vykdyti bendrus projektus dėl elektros tinklų sinchronizacijos, kuri svarbi susijungimui su kontinentine Europa.

Lietuvą ir Lenkiją vienija ir Astravo AE keliamos grėsmės. Prezidentės teigimu, ši Lietuvos pašonėje kylanti jėgainė, statoma pamynus tarptautinius susitarimus ir branduolinius saugumo standartus, yra bendras Lietuvos ir Lenkijos bei visos ES rūpestis. Būtina vieninga kaimyninių

šalių ir visos tarptautinės bendruomenės laikysena reikalaujant branduolinės saugos.

Lietuvos ir Lenkijos Prezidentai kalbėjo ir apie Europos ateitį po „Brexit“ referendumo, aptarė, kaip užtikrinti savo piliečių saugumą ir teises JK, kad jie būtų apsaugoti nuo smurto, diskriminacijos ir neapykantos kurstymo. Prezidentų susitikime pabrėžta, kad Lietuvos ir Lenkijos interesas, kad derybose su JK dėl pasitraukimo iš ES būtų išsaugoti visi 4 kertiniai – laisvo prekių, žmonių, kapitalo ir paslaugų judėjimo principai.

Po susitikimo Lietuvos

ir Lenkijos Prezidentai Dubrovnike dalyvaus Adrijos, Baltijos ir Juodosios jūrų bendradarbiavimo iniciatyvai skirtame forumo.

Tai jau ketvirtas šiemet Lietuvos ir Lenkijos Prezidentų susitikimas tarptautiniuose formatuose: metų pradžioje Lietuvos ir Lenkijos Prezidentai kartu dalyvavo Miuncheno saugumo konferencijoje, pavasarį susitiko Branduolinio saugumo konferencijoje Vašingtone, neseniai Prezidentai bendravo Varšuvos NATO viršūnių susitikime.

Prezidentės spaudos tarnyba

SUKAKO 23-IEJI METAI, KAI PASKUTINIS SVETIMOS KARIUOMENĖS EŠELONAS IŠDUNDĖJO Į RYTUS

1993 metų rugpjūčio 31 dieną, 23 val. 46 min. paskutinis Rusijos armijos karinis ešelonas nesustodamas pravažiavo Kenos geležinkelio stotį.

KAM archyvo nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (ELTA). Paskutinę kalendorinės vasaros dieną sukanka 23-ieji metai, kai iš nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos išvesta Rusijos kariuomenė - po pusės amžiaus paskutinis svetimos kariuomenės ešelonas išdundė-

jo į Rytus su savo amunicija ir ideologija.

Laisvę varžiusi svetima kariuomenė iš Lietuvos buvo išvesta metais anksčiau nei iš Vokietijos ir Lenkijos.

Paskutinę rugpjūčio dieną 1993 metais, likus penkiolikai

minučių iki rugsėjo 1-osios, iš Lietuvos išvyko paskutinis Rusijos karinio traukinio sąstatas su desantinio pulko kariais. Taip buvo įgyvendintas 1992 metų rugsėjo 8 dieną Lietuvos krašto apsaugos ir Rusijos gynybos ministrų parašais patvir-

tintas grafikas.

Lietuva tapo pirmąją Baltijos šalimi, kurią paliko svetima kariuomenė. Tai buvo įvertinta kaip didelė jaunos valstybės politikų pergalė. Rusijos kariuomenės išvedimas buvo ir vienas didžiausių atgimstančios Lietuvos diplomatijos laimėjimų.

Tiesa, iki 1993-ųjų rudens pabaigos Lietuvoje dar buvo likę apie pusantro šimto Rusijos kariškių, kurių statusas buvo įteisintas atskiru susitarimu. Jie turėjo pasirūpinti, kad Rusijos kariuomenės sprogmenys ir šaudmenys būtų be nesklandumų išvežti iš Lietuvoje buvusių sandėlių.

Derybos dėl Rusijos kariuomenės padalinių išvedimo prasidėjo 1990 metų vasarą, tačiau pirmasis oficialus Lietuvos ir Rusijos derybų delegacijų susitikimas įvyko tik po pusantros metų - 1992 metų sausio 29 dieną. Po savaitės tuometis krašto apsaugos viceministras Jonas Gečas pasirašė pirmąjį Rusijos karinio objekto priėmimo-perdavimo aktą dėl statinių Vilniaus rajono Mickūnų miestelyje.

Derybas su Rusijos atstovais vedė Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo vicepirmininko Česlovo Stankevičiaus vadovaujama delegacija.

1992 metų rugsėjį tuometis krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius ir Rusijos gynybos ministras Pavelas Gračiovas Maskvoje pasirašė Rusijos kariuomenės išvedimo grafiką. Tuo metu Lietuvos teritorijoje buvo apie 22 tūkstančius Rusijos kariškių. Tai sudarė 5 divizijas ir 295 atskirus kovinius bei aptarnaujančios paskirties padalinius.

Iš visų SSRS respublikų Lietuva buvo labiausiai į Vakarų nutoles kraštas. Todėl šioje vietoje kariškiai buvo sukūrę placdarmą desanto grupuotėms, kurias būtų galima greitai permesti į reikalingą vietą regione. Prezidentas Algirdas Brazauskas yra sakęs, kad gerai prisimena tą dieną, kai Kenos geležinkelio stotyje paskutinis svetimos kariuomenės ešelonas kirtė sieną. Čia paskutiniųjų karių laukė simbolinės vaisės, tačiau tada iš Kauno vėluojančio traukinio buvo nutarta nė nestabdyti.

ATŠVĘSTA UKRAINOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

Vyskupas Danielas kalba Ukrainos nepriklausomybės dienai skirtą maldą.

A.V.Matulionio nuotr.

Š. m. rugpjūčio 27 d., Parmo, OH miesto (kuris yra šalia Klivlando) ir jo apylinkių ukrainiečių bendruomenė šventė savo šalies nepriklausomybės dieną.

Nepriklausomybę Ukraina atgavo 1991.08.24. išsilaisvinusi iš žiauriosios imperijos priespaudos, kuri ir dabar jai dar grasina ir žvangina „kardais“. Ši diena buvo paminėta ypatingu būdu – paradu. Jis buvo puikiai suorganizuotas.

Dalyvaujančioms organizacijoms buvo iš anksto išsiuntinėta informacija, kur ir kada jos turi atvykti, kur eiti, kur stovėti ir t. t. Išsiuntinėtoje informacijoje buvo išvardintos

46 organizacijos (jų galėjo būti daugiau ar mažiau – straipsnio autorius jų neskaičiavo). Nenuostabu, kad parade dalyvaujančių organizacijų daugumą sudarė ukrainiečių organizacijos. Tai įrodo jų vieningumą.

Pagal skaičių didžiausios organizacijos buvo vietinės gimnazijos – Parma Valley Forge High School ir Parma Senior High School žygiuojantys orkestrai. Buvo ir verslo organizacijų, kurios stipriai remia ukrainiečių bendruomenę. Straipsnio autoriaus tikslas buvo iš anksto susipažinti su šios šventės rajonu, pabendrauti su parado daly-

Garbės sargyba atiduoda pagarbą pakeliamai JAV vėliavai.

A.V.Matulionio nuotr.

2016 M. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

KVIEČIAME REGISTRUOTIS BALSUOTI

Gerbiami Lietuvos Respublikos piliečiai, pranešame, kad š. m. spalio 9 d. vyks Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai.

Visi rinkėjai, norintys balsuoti JAV, iki rugsėjo 14 d. turi registruotis elektroninėje rinkėjų registracijos sistemoje adresu <https://www.rinkejopuslapis.lt>

„Dirvos“ informacija

Vėliavų garbės sargyba stoja į parado rikiuotę.

A.V.Matulionio nuotr.

„Baltic American Committee“ žygiuoja pagal jų nustatytą vėliavų tvarką

A.V.Matulionio nuotr.

viais, stebėtojais, fotografuoti ir t. t. Parado eiseną baigė ties St. Josaphat Ukrainian Catholic Church Cathedral ant State Rd. Maždaug viena mylia (nuo šiaurės į pietus) šios gatvės nuo 10:00 val. ryto iki 1:00 po pietų buvo uždaryta automobilių eismui. Paradas prasidėjo tiksliai 11:00 val. r., truko daugiau nei valandą, jį stebėjo rinktiniai garbės svečiai iš specialiai tam reikalui prieš katedrą pastatytos pakylės.

Svečiai buvo įvairaus rango dvasininkai, politikai ir ukrainiečių organizacijų atstovai. Vyskupas Danielas (JAV ukrainiečių ortodoksų Bažnyčia)

sukalbėjo maldą. Sodelyje, skersai gatvės nuo katedros, buvo pakeltos vėliavos: JAV (Cleveland Police Color Guard) ir Ukrainos (ukrainiečių veteranų 24-tas postas). Abu himnai buvo grojami per garsiakalbį. Viena organizacijų įvardinta iš anksto išsiuntinėtoje informacijoje buvo „Baltic American Committee of Greater Cleveland“. Nors parade dalyvavo ir lietuviai su ženklų „Lithuanian American Community“, lietuvių bendruomenė, kaip organizacija, nebuvo iš anksto įvardinta. Kodėl?

Pabaltiečių vėliavos buvo nešamos keista tvarka: pirma

estų ir latvių, tada pabaltiečių ir tik po to lietuvių. Jei „Baltic American Committee of Greater Cleveland“ buvo iš anksto įvardinta, ta vėliava turėjo būti nešama pirma ir tik po jos estų, latvių ir lietuvių. Po vėliavų iškėlimo visoms dalyvavusioms organizacijoms buvo padėkota, Parmos meras Timas DeGreeras pristatė politikus, o JAV Kongreso narė (D), atstovaujanti 6-ąjį Ohajaus rajoną (Ohio 6th district) savo kalboje pabrėžė viltį ir ištvermę. Šios šventės linksmybės tęsėsi iki vėlaus vakaro šalia katedros esančioje salėje.

Algirdas V. Matulionis

ŠIMTAS METŲ KULTŪROS DARŽELIAMS

Š. m. rugpjūčio 28 d., (Cleveland Cultural Gardens Federation) Klivlando kultūros darželių federacija, kurios pirmininkė yra Sheila M. Crawford, šventė darželių įsteigimo šimtmetį. Įvairiuose leidiniuose skelbiama, kad šie darželiai yra vienintelis ir darnus įvairių kultūrų derinys JAV. Šiuo metu (įskaitant jau esančius ir dar neįsteigtus, bet planuojamus) šių darželių yra per trisdešimt. Juose kasmet vyksta įvairūs renginiai, kuriuose dalyvauja vis daugiau lankytojų. Būsimiems keleto tautybių darželiams architektūriniai planai jau paruošti, kaupiamos lėšos jų galutiniam įrengimui. Šių sodų plotas apima per 250 akrų, tad naujai steigiamiems vietos yra pakankamai.

Šventės diena buvo karšta, drėgna, saulė lankytojams buvo neatlaidi. Iš šia proga išleistos „One World Day“ programos buvo aišku, kad iškilmių rengėjams ši diena buvo ypatingai svarbi. Į ją buvo pakviesti aukšto lygio atlikėjai, pagerintos dalyvių prieigos. Automobilių aikštė buvo šiaurėje, šalia Erie ežero. Pėstieji iš šios aikštės galėjo aplankyti ir dar neįsteigtų darželių vietas. Jose buvo pastatytos toms tautybėms būdingos nuorodos, teikiama informacija ir maistas.

Autoriui atvykus ir pastačius automobilį, einant viršutine gatve, matėsi, kad abi gatvės pusės buvo užstatytos automobiliais. Tai buvo įrodymas, kad šiais metais lankytojų buvo daug daugiau, nes gatvėje tuščių vietų nebuvo. Šventės apsauga buvo ryški. Pagrindinė gatvė (bulvaras) automobiliams buvo uždaryta. Ja galėjo naudotis

tik ekskursiniai autobusiukai, dviratininkai, elektriniai šventės darbuotojų vėžimėliai. Policijos apsauga susidėjo iš motociklistų, raitelių ir mašinų. Parengties padėtyje laukė ir greitosios pagalbos mašinos. Aplankius įvairius darželius paaiškėjo, kad šiais metais maisto gaminių buvo daug mažiau, tačiau pagirtina, kad dauguma tautybių informaciją apie rodinis tiekė anglų kalba ir ta pačia kalba platino atitinkamą literatūrą. Tai buvo didelis privalumas, ypač vertingas tarptautinėje plotmėje ir iš to turėtume pasimokyti.

Dienos programa prasidėjo 11:00 val. r. ir truko iki 6:00 val. v. Joje buvo įvairių tautybių tautiniai šokiai, dainos bei kiti užsiėmimai, kuriuose galėjo dalyvauti ir lankytojai. Tautybių paradas prasidėjo viršutine gatve (E. Boulevard) ir šlaitu pro lietuvių darželį leidosi į žemutinę gatvę iki pakyls, kur

Su pasididžiavimu išskleista mūsų Trispalvė.

A.V.Matulionio nuotr.

Galbūt „kojokai“ skubėjo užbaigti parą?

A.V. Matulionio nuotr.

ARGENTINA

ARGENTINOS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA „NEMUNAS“

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugija „Nemunas“ paminėjo savo 107-ųjų metinių sukaktį. Ši draugija yra seniausia lietuvių institucija Pietų Amerikoje ir pirmąją tarp kitų tautų Berisso mieste. „Nemuno“ draugija buvo įkurta 1909 m.

Per šventę, į kurią susirinko daugiau nei 200 žmonių, Berisso mieste Buenos Airių provincijos lietuvių bendruomenė išrinko savo karalienę, kuri atstovaus visai bendruomenei „Imigrantų“ mugėje ir šventėje.

Ilgiausių metų

Prieš sveikinimus ir vakarienę buvo iškeltos Argentinos ir Lietuvos valstybinės vėliavos, vadovai ir žiūrovai giedojo Argentinos bei Lietuvos himnus. Nuo pakyls žodį tarė Jorge Nedela - Berisso miesto savivaldybės meras, kuris maloniai visus pasveikino, palinkėjo

sėkmės ir darbingo jubiliejaus. Taip pat kalbėjo Susivienijimo lietuvių Argentinoje (SLA) valdybos atstovas Raulis Stalioraitis, Lietuvių katalikų kultūros ir savišalpos draugijos „Mindaugas“ valdybos pirmininkas Raulis Petronis, Buenos Airių provincijos lietuvių bendruomenės karalienė Evelin Melnesiuk Gabriunaite (Gabriūnaitė) ir vaikų karalienė Agustina Volpe Grilauskas (Grilauskaitė).

Lietuvių draugija „Nemunas“ gavo specialius sveikinimus iš Lietuvos Respublikos užsienio reikalų departamento generalinio direktoriaus Vytauto Pinkaus, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkės Dalios Henkės, Kultūros centro Panevėžio bendruomenių rūmų šokių ansamblių „Grandinėls“ ir „Miestelėnų“ meno vadovės Lietuvos kultūros žymūnės Zitės Rimkuvienės, tautiškos kapelijos „Sutaro“, Lietuvos vyskupų konferencijos delegato užsienio lietuvių

sielovados reikalams, PLB valdybos sielovados reikalų ir Pietų Amerikos reikalų komisijų pirmininko prel. Edmundo J. Putrimo.

Pasirodymą pradėjo vaikų šokių grupė „Skaidra“, kuriai vadovauja Romina Fourment Kalvelis (Kalvelytė) ir Marianela Siperka (Siperkaitė) ir Mailen Machado. Ši grupė buvo įkurta 1971 metais, o joje šoka daugiau nei 20 vaikų nuo 2 iki 12 metų amžiaus. Vaikai šoko su džiaugsmu ir entuziazmu, jų pasirodymas buvo puikus.

Šventės akimirkos

Vėliau koncertavo jaunųjų šokių grupė „Nemunas“, kuri pašoko naujus šokius. „Nemunas“ yra šokės visoje Argentinoje, taip pat Kanadoje 2000-aisiais metais per Pasaulio šokių šventę. Ansambliui vadovauja Analía Dulkė ir Juan Ignacio Fourment Kalvelis. Žiūrovai sveikino šokėjus ir dėkojo už gražius tautinius šokius.

Vakariinės metu koncertavo senjorų kolektyvas

„Griaustinis“. Po koncerto ir pasisakymų Esteban Dulke „Nemuno“ draugijos valdybos vardu susirinkusiems tarė atsisveikinimo žodį. „Nemuno“ gimtadienis baigėsi visiems stovint ir dainuojant „Ilgiausių metų“.

Nauja Lietuvių bendruomenės karalienė

Ta pačia proga per „Nemuno“ lietuvių draugijos jubiliejų Argentinos lietuvių kolonija išsirinko savo karalienę. Ja tapo Marianela Siperka (Siperkaitė).

Marianela Siperka (Siperkaitė) atstovaus lietuvių bendruomenei „Imigrantų šventėje“.

Berisso yra Buenos Airių provincijos „Imigrantų sostinė“, imigrantų šventėje galima išvysti 20 tautų. Čia kasmet rugsėjį švenčiama „Imigrantų šventė“ (Fiesta Provincial del Inmigrante), kurioje Berisso mieste gyvenančios tautos pristato savo kultūrą.

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugija „Nemunas“ inf.

pranešėja pristatė kiekvieną parado grupę, primindama ir kiekvieno darželio įkūrimo datą. Paradui pasibaigus, visos vėliavos buvo išstatytos vienoje vietoje, dalyviai galėjo stebėti ir klausytis oficialiosios šventės dalies, vykstančios ant pastatytos po medžiu pakyls. Sėdėti jie galėjo po dangaus skliautu ar ant kėdžių, sustatytų prieš pakylą, tačiau dauguma jų pasirinko medžių pavėsi.

Oficialioji dalis prasidėjo JAV himnu, o po to federacijos pirmininkė Sheila M. Crawford visus pasveikino. Sekė įvairių pareigūnų kalbos, buvo pristatyti garbės svečiai. Ši diena buvo svarbi ir tuo, kad joje buvo prisaikdinti ir nauji JAV piliečiai. Šventė baigta sugiedant „America the Beautiful“.

Algirdas V. Matulionis

ČIKAGA, IL

2016 m. spalio 9 d., sekmadienį, 1 val. po pietų Lemonte, IL, Pasaulio lietuvių centre esančiame Lietuvių dailės muziejuje buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, generolas majoras **Jonas Kronkaitis** skaitys paskaitą „**Lietuvos apsaugos perspektyva grėsmingame pasaulyje**“.

Rengia Lituanistikos tyrimo ir studijų centas

Marianela Siperka (Siperkaitė)

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pareiškė užuojautą dėl **Uzbekistano Prezidento Islamo Karimovo mirties**. „Šiuo sudėtingu Uzbekistanui metu noriu palinkėti susiklausymo ir stabilumo. Tik vienybė, pagarba žmogaus teisėms ir taika valstybėje gali užtikrinti Uzbekistano žmonių gerovę ir saugumą“, - rašoma šalies vadovės užuojautoje. Visiems Uzbekistano žmonėms Prezidentė palinkėjo stiprybės, ištvermės ir santarvės.

Uzbekistano prezidentas I. Karimovas mirė penktadienį po praėjusį šeštadienį patirto insulto. Prezidento pagedavimu I. Karimovas bus palaidotas šeštadienį pagal musulmonų papročius jo gimtinėje Samarkande, primena ELTA. Dėl valstybės vadovo mirties šalyje nuo rugsėjo 3 d. skelbiamas trijų dienų gedulas.

Tomas Gražiūnas

NATO biudžeto komitetui nuo rusėjo 1 dienos vadovaus **Tomas Gražiūnas**. Komitetui jis vadovaus trejus metus. T. Gražiūnas yra pirmas Lietuvos atstovas pirmininkaujantis tokio aukšto lygio nuolatiniam NATO komitetui. Prieš šį paskyrimą T. Gražiūnas ėjo Krašto apsaugos ministerijos kanclerio pareigas.

NATO biudžeto komiteta sudaro 28 šalių atstovai ir pirmininkas. Komitetas svarsto ir teikia svarbiausiam NATO sprendimų priėmimo organui Šiaurės Atlanto tarybai tvirtinti NATO karinį ir NATO civilinį

biudžetus, kontroliuoja biudžetų vykdymą, svarsto kitus su NATO bendruoju finansavimu susijusius klausimus. 2016 metais NATO karinis biudžetas sudaro beveik 1 mlrd. 164 mln. Eur, o NATO civilinis biudžetas - 222,6 mln. Eur. Krašto apsaugos ministerijos kanclere nuo 2016 m. birželio mėn. yra paskirta Daiva Beliackienė.

Norvegijoje viešėjęs užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pranešė, kad iš emigrantų šioje šalyje paimami vaikai galėtų būti globojami Lietuvoje. Deja, Norvegijos bendravimas su Lietuvos vaiko teisių apsaugos institucijomis nesikeičia, o bene garsiausias Norvegijoje „nacionalizuotas“ lietuvis Gabrielius mėtomas iš vienu globėjų kitiems, rašo „Vakaro žinios“. Kaip informuoja Užsienio reikalų ministerija, rugpjūčio 29 d. Osle L. Linkevičius susitiko su Norvegijos vaikų ir lygybės ministre Solveig Horne. Jis padėkojo Norvegijai už 1996 m. Hagos konvencijos dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje ratifikavimą.

Atlikti bausmę Lietuvoje prašo Rusijoje dėl šnipinėjimo nuteistas Lietuvos ir Rusijos pilietis **Jevgenijus Mataitis**, pranešė Lietuvos ambasadorius Maskvoje Remigijus Motuzas. Šiomet gegužę būti perkeltas į Lietuvą paprašė dėl šnipinėjimo taip pat nuteistas Lietuvos pilietis **Aristidas Tamošaitis**. Dėl šnipinėjimo Rusijoje A. Tamošaitis buvo nuteistas 12 metų laisvės atėmimo bausme. J. Mataičiui skirti 13 metų kalėjimo. Lietuvos piliečius Maskva sulaukė ir nuteisė po to, kai Lietuva paskelbė šalyje sulaukusi Rusijos Federalinės saugumo tarnybos (FSB) Karaliaučiaus srities žvalgybininką. Teisėsauga įtaria, kad jis su kitais asmenimis siekė užverbuoti Vadovybės apsaugos departamento pareigūnus, kurie galėtų įtaisyti pasiklausymo įrangą prezidentės Dalios Grybauskaitės kabinete ir rezidencijoje. Lietuvoje šiuo metu taip pat teismo laukia kitas šnipinėjimu įtariamasis Lietuvos pilietis.

Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose oficialios ceremonijos metu vadovavimą NATO oro policijos misijai Baltijos valstybėse iš Portugalijos perėmė Prancūzija. Keturi mėnesius Baltijos oro erdvės saugumu rūpinsis Prancūzijos karinių oro pajėgų kariai su keturiais naikintuvais „Mirage 2000“. Oro policijos misiją iš Estijos sustiprins Vokietija su keturiais naikintuvais „Eurofighter Typhoon“. NATO šalys pradėjo siųsti savo karius ir naikintuvus saugoti Baltijos šalių oro erdvę nuo 2004 metų kovo mėnesio, kai Lietuva, Latvija ir Estija tapo NATO narėmis. Nuo to laiko NATO oro policijos misijoje Baltijos valstybėse dalyvavo jau 17 NATO sąjungininkų. Prancūzijos kontingento vadovaujama misija bus 42-oji nuo jos vykdymo pradžios 2004 metais.

Lietuvos Krašto apsaugos ministerija pasirašė sutartį su Vokietijos bendrove „Heckler & Koch GmbH“ dėl dar vienos partijos automatinių šautuvų įsigijimo. Pagal ją už 12,5 mln. eurų bus įsigyta automatinių šautuvų G-36 ir povamzdinių 40 mm granatsvaiddžių HK269. Visi ginklai Lietuvą pasieks per 2017 metus. Atsižvelgiant į Lietuvos karių pastabas ir rekomendacijas eksploatuojant šiuo metu Lietuvos kariuomenėje naudojamus G-36, įsigijami ginklai bus patobulinti. Bus modifikuotos buožės, vamzdžio apšildymas ir taikikliai.

LR URM, LR KAM, LRT

SANKCIJOS - VIENINTELĖ SPAUDIMO RUSIJAI PRIEMONĖ

Iš kairės: Europos Sąjungos užsienio reikalų komisarė Federica Mogherini, Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, ES pirmininkaujančios Slovakijos užsienio reikalų ministras Miroslavas Lajčakas.

Slovakijos pirmininkavimo ES Tarybai nuotr.

Vilnius, rugsėjo 2 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius rugsėjo 2-3 dienomis Bratislavoje vykstančiame neformaliame Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrų susitikime (Gymnich) teigė, kad tam, kad Minsko susitarimai būtų vykdomi, būtinas nuoseklumas taikant sankcijas ir akivaizdžių faktų pripažinimas iš Rusijos pusės.

„Turime būti nuoseklūs sankcijų atžvilgiu, vengti konfliktinių žinių apie sankcijų reikšmę, efektyvumą. Tai vienintelė spaudimo Rusijai priemonė. Jei sankcijų efektyvumas netenkina - įveskime papildomas. Rugpjūtį girdėjome Rusijos pareiškimus apie galimą pasitraukimą iš Normandijos proceso - nega-

lima to leisti“, - pabrėžė L. Linkevičiaus.

Pasak ministro, būtina reikalauti, kad Rusija liautųsi apsimestinėjusi nedalyvaujanti konflikte.

„Neįmanoma tikėtis Minsko proceso sėkmės, jei Rusija toliau neįsivaizdžius faktus - dislokuotą karinę techniką, karius. Beje, neseniai tapo žinoma apie 4500 karių apdovanojimą „už pasižymėjimą mūšio lauke“, - sakė L. Linkevičius.

Kalbėdamas apie situaciją Kryme, L. Linkevičius akcentavo, kad reikia griežtai reaguoti į akivaizdžius žmogaus teisių, ypač Krymo totorių mažumos, pažeidimus.

„Kryme taikomi „seni metodai“. Buvęs Bachčisarajaus administracijos vadovas Ilmi

Umerovas šiuo metu „gydomas“ psichiatrinėje ligoninėje“, - kalbėjo ministras.

Susitikime ministrai taip pat aptaria tolesnį bendradarbiavimą su Turkija po liepos 15 d. bandymo šioje šalyje įvykdyti perversmą, ES globalios užsienio ir saugumo politikos strategijos įgyvendinimą.

Antrą susitikimo dieną, rugsėjo 3-iąją, ministrai susitiks su Turkijos Europos Sąjungos reikalų ministru ir vyriausiuoju derybininku Omeru Keliku (Omer Celik), vėliau, dalyvaujant ES valstybių kandidačių - Albanijos, Juodkalnijos, Makedonijos, Serbijos, Turkijos - ministrams, vyks diskusija kovos su terorizmu bei radikalėjimo prevencijos klausimais.

LIETUVA UKRAINAI PERDAVĖ ŠAUDMENŲ

Vilnius, rugsėjo 3 d. (ELTA). Penktadienio vakarą Ukrainos gynybos ministerijai perduota Lietuvos kariuomenėje nebe naudojamų ginkluotės šaudmenų.

Šaudmenys Ukrainai perduoti Krašto apsaugos ministerijos Gynybos resursų tarnybos (GRT) sprendimu, kuris buvo priimtas atsižvelgiant į 2014 m. Ukrainos paramos prašymą. GRT sprendimu, Ukrainos gynybos ministerijai neatlygintinai perduoti Lietuvos kariuomenėje ne naudojamų ginkluotės, kurią

Lietuvos kariuomenė naudojo iki apginklavimo standartinių NATO kalibrų ginklais, šaudmenys.

Krovinio transportavimą sausumos keliais į Ukrainą pagal susitarimą su šia šalimi organizavo Lietuvos kariuomenė. Jį transportuojant buvo užtikrintas saugumas. Pagal abipusį šalių susitarimą, krovinio transportavimo išlaidas padengs Ukraina.

Nuo pat Rusijos karinės agresijos Ukrainoje Lietuva aktyviai palaiko Ukrainos nepriklausomybę ir teritorinį

vientisumą, remia Ukrainą visomis įmanomomis ir teisiškai leidžiamomis formomis, įskaitant karinę paramą.

Lietuva Ukrainai jau yra perdavusi ginkluotės elementų, Lietuvoje gydomi ir reabilituojami sužeisti Ukrainos kariai. Kartu su sąjungininkais Lietuva padeda Ukrainai reformuoti ir parengti jos ginkluotąsias pajėgas.

Teikdama karinę paramą Ukrainai, Lietuva griežtai laikosi visų tai reglamentuojančių tarptautinių susitarimų ir konvencijų, ES ir nacionalinių teisės aktų.

LIETUVOS POLICIJA ĮGYVENDINS JAU KETVIRTĄ ES DVYNIŲ PROJEKTĄ KROATIJOJE

Lietuva laimėjo atranką ir įgyvendins trumpalaikį Europos Sąjungos Dvynių programos projektą Kroatijoje „Nacionalinės policijos tarnybos administracinių ir operacinių pajėgumų stiprinimas kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu“.

Projektą įgyvendins Lietuvos kriminalinės policijos biuras kartu su Policijos departamento Imuniteto valdybos, Generalinės prokuratūros ir Specialiųjų tyrimų tarnybos ekspertais. Projektą padės administruoti Centrinė projektų valdymo agentūra.

EK finansuojama ES Dvynių programa remia skirtingų šalių giminingų institucijų bendradarbiavimą, padeda šalims paramos gavėjoms įgyvendinti reformas. Nuo 2004 m. Lietuva dalyvavo 72-uose šios programos projektuose už daugiau kaip 60 milijonų eurų.

LR URM

NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA ATSINAUJINO UŽ 26 MILIJONUS EURŲ

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos pagrindinis pastatas.

ELTA

Vilnius, rugsėjo 2 d. (ELTA). Po aštuonerius metus trukusios rekonstrukcijos penktadienį duris atveria Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos pagrindinis pastatas. Po rekonstrukcijos bibliotekos plotas padidėjo dvigubai.

Savaitgalį, rugsėjo 3 ir 4 dienomis, dalyvauti renginiuose ar lankyti parodose kviečiami vilniečiai ir miesto svečiai. Nuo pirmadienio atsinaujinusios bibliotekos skaityklos lauks grįžtančių lankytojų.

Senajo bibliotekos pastato rekonstrukcija kainavo 26 mln. eurų. Iš šios sumos 744 tūkst. eurų gauta iš ES struktūrinių fondų lėšų. Tuo pačiu metu bibliotekoje galės dirbti, skaityti, mokytis apie 1000 lankytojų, o 400 darbo vietų - kompiuterizuotos. Bibliotekoje bus laikoma 6,5 mln. spaudinių, joje dirba 480 darbuotojų.

Pristatydamas pakeistą bibliotekos „kailiuką“, jos vadovas prof. dr. Renaldas Gudauskas pabrėžė, kad kolektyvas nori sukurti kitos kartos biblioteką.

Generalinis direktorius vardijo, kad atnaujintos Nacionalinės M. Mažvydo

bibliotekos erdvės - laisvalaikio, žiniasklaidos, lituanistikos ir kitos skaityklos. Nuo šiol bibliotekoje bus kino bei konferencijų salės, garso įrašų bei TV studijos, muzikavimo bei meno erdvės, vaikų užimtumo centras „Žaisloteka“, judaikos tyrimų centras.

„Atnaujintose erdvėse bus sudarytos palankios sąlygos lankytojų, skaitytojų kūrybai, darbui ir laisvalaikiui. Pas mus žmonės galės dirbti visai kitomis sąlygomis, - akcentavo R. Gudauskas. - Naujos erdvės atsivers laipsniškai, bet pirmieji lankytojai jau galės naudotis socialinių, humanitarinių mokslų, vaikų ir jaunimo literatūros, retų knygų ir rankraščių skaityklomis ir pamažu pasitikti ateinančias naujoves”.

Integravus modernias technologijas ir atsižvelgus į pasaulines tendencijas, bibliotekoje naujų veiklos galimybių bus pasiūlyta ne tik tradiciniams lankytojams, bet ir jauniems specialistams. Darbui ir laisvalaikiui bus atvira muzikos įrašų studija, kino salė, meno, parodų ir muzikos erdvės, STEAM (angl. Science, Technology,

Engineering, Art, Mathematics) metodiką taikančios dirbtuvės.

Premjero Algirdo Butkevičiaus patarėjas kultūrai Faustas Latėnas priminė, kad pastaruosius ketverius metus Ministras Pirmininkas buvo „renginio” (bibliotekos renovavimo darbų) globėjas. O tas „renginys” - tai ilgas procesas.

„Tikrai Premjeras dėjo di-

Prezidentė D. Grbauskaitė dalyvavo Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos atidarymo šventėje. *LR Prezidento kanceliarijos nuotr.*

delių pastangų dėl lėšų. Visi supranta, kad tai - svarbu, kad tai - reikšminga, bet kai sukasi kalba apie pinigus, visi pradeda kalbėti, kad pinigų reikia tam, tam ir tam. Tačiau buvo

gauta per 700 tūkst. eurų, kad renovacija būtų baigta. Ne fadasas svarbu, o vidus”, - sakė F. Latėnas.

Nacionalinę M. Mažvydo biblioteką jis pavadino Tautos namais. Priminė, kad sklinda kalbos, jog reikia kurti Tautos namus Profsąjungų rūmuose ant Tauro kalno. „Bet aš manau, kad mes esame jau sukūrę Tautos namus - tai Nacionalinė dailės galerija, Valdovų rūmai ir ši biblioteka, - įvardijo F. Latėnas. - Labiausiai, ko reikia 1918 m. vasario 16 d. paskelbtai nepriklausoma ir 1990 m. kovo 11 d. atkurtai Lietuvai - asmenybių šviesos, kūrėjų išminties, dvasinės brandos ir pasiaukojimo kuriant bendrą gėrį”. F. Latėnas priminė, kad svarbu, jog rekonstruoti bibliotekos laiptai. Kiek Lietuvai svarbių įvykių, mitingų - už ar prieš - įvyko ant šių laiptų! Taip pat Premjero patarėjas priminė, jog Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas nuo šiol įsikurs bibliotekoje. Patalpų, kurias jis nuomojo Šv. Stepono gatvėje, nuomos sutartis baigėsi, o lėšų nuomai pratęsti nebuvo surasta, tačiau buvo surasta išeitis.

Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius sakė, kad simboliška, jog bibliotekos atidarymas vyksta per „Sostinės dienas”.

„Bibliotekos atidarymas po

rekonstrukcijos yra reikšmingas įvykis mūsų miestui ir jos lankytojams. Atnaujinta biblioteka tarsi vainikuoja viso Gedimino prospekto atgimimą - jau netrukus atkarpoje nuo Muzikos ir teatro akademijos iki Seimo bus sutvarkyta Lukiškių aikštė, iškils viešbutis su verslo centru, tad ši miesto arterija kartu su atnaujinta biblioteka priešakyje taps dar patrauklesnė vilniečiams. Smagu, kad M. Mažvydo biblioteka taip pat pasiūlys vilniečiams įvairios naujos veiklos. Ypač džiaugiuosi dėl šiuolaikiškų bendradarbystės, mokslo, parodų ir muzikos erdvių. Tikiuosi, kad atgims šalia jos esantis fontanas”, - sakė R. Šimašius.

2008 m. pradėjus rekonstruoti bibliotekos pastatą, buvo susidurta su pasauline ekonomikos krize. Tą nelengvą kelią priminė bibliotekos rekonstrukcijos generalinės rangovės - akcinės bendrovės „YIT Kausta” - vadovas Kęstutis Vanagas.

„Atiduoti pastatą, baigus rekonstrukciją, - jaudinantis procesas. Mes čia darbavomės aštuonerius metus. O per aštuonerius metus net ir vaikai užauga.

Didžiuojamės, kad galėjome prisidėti prie vieno svarbiausių ir didingiausių mūsų šalies pastatų atnaujinimo. Pradėję darbus, įsitikinome, kad 1963 m. statytas pastatas - avarinės būklės ir pavojingas lankytojams bei darbuotojams. Po rekonstrukcijos duris atveriantis pastatas yra saugus ir atitinka visus konstrukcijoms keliamus reikalavimus.

Šiame pastate yra 12 aukštų, nors, žvelgdamas į jį iš lauko, to nepasakysi. Biblioteką uždegėme nauju stogu, įrengėme stoglangius, atnaujinome fasadą, išorinius bei vidaus laiptus, parketą, antrojo aukšto fojė ir vitražą. Įrengėme naują knygų saugyklą, liftus”, - atliktus darbus vardijo K. Vanagas.

J. BASANAČIAUS GIMTINĖJE - TEATRŲ FESTIVALIS „ATŽALYNAS”

Lietuvos nacionalinio muziejaus padalinyje Jono Basanavičiaus gimtinėje (Vilkaviškio r.) rugsėjo 2-3 dienomis vyko tradicinis Sūduvos mėgėjų teatrų festivalis „Atžalynas”.

J. Basanavičiaus gimtinėje nuo 1997 m. organizuojamas festivalis tęsia ir puoselėja klijimo teatro tradicijas, sukviedamas pagyvenusius žmonių, suaugusiųjų ir jaunimo mėgėjų teatrų kolektyvus.

Šis vietas ir regiono bendruomenėms skirtas renginys suburia ne tik skirtingas kartas, bet ir dalyvių iš įvairių Lietuvos etnografinių regionų. Savo kūrybą šiųmečiame festivalyje pristatė Sūduvos krašto teatro kolektyvai ir

svečiai - Kauno Šv. Mato gimnazijos teatro studija „Kubas”, Marijampolės savivaldybės Liudvinavo vaikų teatras „Gaja”, Kalvarijos kultūros centro Jungėnų mėgėjų teatras, Jurbarko kultūros centro Skirsnemunės suaugusiųjų teatras, Lukšių mėgėjų teatras, Vilkaviškio pagyvenusių žmonių klubo „Rudenėlis” mėgėjų teatras „Kertė”, Pilviškių mėgėjų teatras.

Renginių užbaigė festivalio svečiai - Nacionalinio dramos ir Jaunimo teatrų aktorės Vitalija Mockevičiūtė, Neringa Varnelytė bei „Ratilų” muzikantai iš Vilniaus.

Žiūrovai išvydo spektaklius „A’up” pagal Vytauto V.

Landsbergio kūrinį „Angelių pasakos”, „Skruzdėlė atsiskyrėlė” pagal Joną Radzevičių. Juokėsi stebėdami komedijas „Meilė su pipirais” pagal Balio Sruogos „Pagundą”, „Ponaitis” pagal Augustiną Gričių, Kazimiero Čiplio-Vijūno pjesę „Bobutės susipyko”, Aldonos Surdokienės trijų paveikslų komediją „Gyvenimo negandos”, taip pat Edmundo Untulio pjesę „Keista liga”. Rugsėjo 3 d. festivalį užbaigė profesionalų spektaklis „Kas apsakys tas dzūkų linksmybes”.

Pirmąją festivalio dieną buvo atidaryta architekto Arūno Eduardo Paslaičio piešinių paroda „Lietuvos dvarai”. Parodoje buvo eksponuojama piešinių kolekcija, kurioje užfiksuoti dar tebestovintys ar jau

KAUNO GIMNAZIJAI SUTEIKTAS PREZIDENTO VALDO ADAMKAUS VARDAS

Kaunas, rugsėjo 1 d. (ELTA). Ketvirtadienį ypač iškilingai naujų mokslo metų pradžia atšvęsta Kauno Šv. Pranciškaus gimnazijoje, kuriai suteiktas Prezidento Valdo Adamkaus gimnazijos vardas.

Seimo vicepirmininko Vydo Gedvilo teigimu, ši mokykla yra pirmoji Lietuvoje, diegianti ugdymo procese gamtosaugos sampratą. Ji didelį dėmesį skiria ekologijai, čia moksleiviai nuosekliai mokomi mylėti

išnykę Sūduvos krašto ir visos Lietuvos dvarai. Šeštadienio vakarą koncertavo „Ratilų” muzikantai, buvo galima įsigyti tautodailės dirbinių, pasivaišinti Sūduvos krašto tradiciniais valgiais.

ELTA

ir tausoti gamtą. Lygiai taip, kaip Prezidentas V. Adamkus, daugelį savo gyvenimo metų paskyręs gamtos apsaugai.

Gimnazijos vardynų šventėje dalyvavęs V. Adamkus prisipažino esąs sujaudintas ir dėkingas už tokį pagerbimą. „Man lengva, nes su jaunuimu, su moksleiviais visuomet greitai randu kalbą, jaučiuosi laisvas ir atviras. O sunku todėl, kad šiandien man suteikta tikrai didelė garbė, ir aš esu ne tik labai dėkingas, bet ir labai sujaudintas. Ačiū jums už pasitikėjimą manimi ir mano darbais. Priimu šią jūsų dovaną kaip įsipareigojimą ir toliau būti su jaunuimu, moksleivija, su Lietuva”, - sakė Prezidentas.

MIRĖ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARAS GINTAUTAS IEŠMANTAS

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Gintautas Iešmantas.

ELTA nuotr.

Vilnius, rugsėjo 4 d. (ELTA). Sekmadienį, rugsėjo 4-ąją, eidamas 87-uosis, po sunkios ligos mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Gintautas Iešmantas.

1930 m. sausio 1 d. gimęs G. Iešmantas buvo žurnalistas, rašytojas, politinis kalinys.

1937-1943 m. jis mokėsi Griškabūdžio pradžios mokykloje, 1944-1949 m. - Šakių gimnazijoje, 1949-1953 m. - Pedagoginiame institute, kur įgijo lietuvių kalbos ir literatūros specialybę.

1953-1970 m. buvo laikraščių „Lietuvos pionierius“, „Tarybinis mokytojas“, „Liaudies sargyboje“ korespondentas, 1970-1972 m. - „Žinijos“ draugijos Vilniaus organizacijos atsakingasis sekretorius, 1972-1974 m. - „Komjaunimo tiesos“ redakcijos skyriaus vedėjas. 1974 m. pašalintas iš redakcijos ir Žurnalistų sąjungos, kurioje buvo nuo 1958 m. 1974-1980 m. - Knygų rūmų bibliografas. 1980 m. už pagrindinę veiklą suimtas, nuteistas už bendradarbiavimą pagrindinėje spaudoje. Kalintas Permės srities Čiusovojaus rajone. Nuo 1986 m. pavasario iki 1988 m. lapkričio buvo tremtyje Komijoje.

Tuo metu buvo priimtas garbės nariu į Anglijos ir JAV nacionalinius PEN klubus, tapo Lietuvos Helsinkio grupės nariu. 1988 m. lapkritį iš tremties paleistas reikalaujant užsienio ir Lietuvos visuomenei. Grįžęs į Vilnių įsijungė į Sąjūdžio veiklą, prisidėjo prie Lietuvos socialdemokratų partijos atkūrimo, buvo „Lietuvos social-

demokrato“, vėliau „Lietuvos žinių“ redaktorius.

1990 m. vasario 24 d. išrinktas į Aukščiausiąją Tarybą Kalvarijos rinkimų apygardoje. 1990 m. kovo 11 d. balsavo už Lietuvos Nepriklausomos valstybės atkūrimą. Dirbo Švietimo, mokslo ir kultūros komisijoje, buvo Laikinosios komisijos pataisos darbų įstaigų veiklai tikrinti narys, Aukščiausiosios Tarybos antrosios sesijos posėdžių balsų skaičiavimo komisijos narys.

1992 m. iš aktyvaus politinio gyvenimo pasitraukė. Dirbo kūrybinį darbą, rašė į spaudą, leido poezijos knygas. Priklausė Lietuvos žurnalistų sąjungai. Buvo Lietuvos socialdemokratų partijos tarybos nariu. Nuo 2004 m. - Lietuvos rašytojų sąjungos nariu.

1990 m. pabaigoje išėjo pirmoji G. Iešmanto poezijos knyga „Prisikėlimo šventė“, kurioje išspausdinti lageriuose ir tremtyje parašyti eilėraščiai. Iš viso G. Iešmantas yra išleidęs daugiau kaip 20 poezijos knygų.

Apie Kovo 11-ąją G. Iešmantas yra sakęs: „Yra nepajudinama objektyvi tiesa: tautos laisvė ir nepriklausomybė gimė jos kovoje už tą laisvę. Man pačiam Kovo 11-oji yra mano gyvenimo viršūnė“.

G. Iešmantas buvo kuklus, gerbiamas kolegų ir jį pažinojusių. Užaugo du G. Iešmanto sūnūs.

G. Iešmantas apdovanotas Vyčio Kryžiaus III laipsnio ordinu, Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio proga apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės medaliu.

ŽAIDŽIAMA SU UGNIMI, KURIĄ SUNKU UŽGĖSINTI

Noriu pasidalinti Heather Mac Donald mintimis, išsakytomis š. m. balandžio 27 dieną Hillsdale kolegijos centre (Washington, DC) skaičiuotame pranešime. Paskaita buvo atspausdinta tos kolegijos balandžio mėn. leidinyje „Imprimis“, kurio kas mėnesį atspausdinama 3,400,000 egzempliorių! Porą žodžių apie autorę. Mokslo laipsnius ji gavo Jelio, Kembridžo ir Stranfordo (Yale, Cambridge, Stanford) universitetuose. Pastarajame ji baigė Teisės mokyklą. Bendradarbiauja „The Wall Street Journal“, „The New York Times“ ir kitur. Yra trijų knygų autorė, įskaitant „Are Cops Racists?“ ir išleidžiamą „The War on Cops“. Man atrodo, kad ji žino, apie ką kalba.

Beveik prieš dvejus metus protesto sąjūdis, pasivadinęs „Black Lives Matter“ („Juodųjų gyvybė svarbi“), sukrėtė visą kraštą. Tai prasidėjo 2014 m. vasarą, kai policininkas nušovė Michaelį Browną, gyvenusį Fergusone, Misurio valst. Šis sąjūdis skelbia, kad rasistinė policija yra didžiausia grėsmė juodiesiems jauniems vyrams. Šis įsitikinimas išprovokavo riaušes, pasikėsimus į policininkus ir kitus veiksmus. Nors JAV Teisingumo departamentas paneigė, kad Michaelis Brownas buvo nušautas jam bandant pasiduoti, daug kas jį šlovina kaip kankinį. Dabar policininkai, puolami gatvėse ir spaudoje, laikosi atokiau. Todėl išaugo smurtinių nusikaltimų skaičius.

Yra svarbu iš arčiau pažiūrėti į „Juodųjų gyvybė svarbi“ sąjūdžio kaltinimus, kad policija sudaro didžiausią grėsmę jauniems juodiesiems vyrams. Atsakydama į tai, autorė pristato savo tezę, teigdama, kad iš visų valdžios įstaigų policija yra daugiausiai išitraukusi į juodųjų gyvybių išsaugojimą ir kad per paskutinius dvidešimt metų, kalbant apie galimą policijos brutalumą prieš juoduosius, taip tiesiog vengiama didelės problemos – juodųjų prieš juoduosius nusikaltimų. Jos manymu, juodųjų prieš juoduosius nusikaltimai yra nemaloni teisybė ir jos negalima paneigti.

Kasmet yra nužudomi apie 6,000 juodųjų žmonių. Tas skaičius yra didesnis už baltųjų ir ispanų kilmės nužudytuosius. Juodieji sudaro 13 procentų krašto gyventojų. Juodieji žudomi šešis kartus dažniau negu baltieji ir ispa-

nų kilmės žmonės. Kas juos žudo? Ne policija ir ne baltieji, o kiti juodieji. Juodieji kitus nužudo aštuonis kartus dažniau nei baltieji ir ispanų kilmės žmonės. Jei policija nustotų naudoti mirtiną jėgą prieš kitus, tai būtų vos pastebimas skirtumas juodųjų mirtingume nuo žmogžudystės. Visame krašte 2015 m. policija mirtinai pašovė 987 civilius. Iš jų - 493 baltieji, o tai sudaro 50 proc. nušautųjų. 258 nušauti juodieji sudarė 26 procentus policijos nušautųjų. Daugumas nušautųjų buvo ginkluoti arba kaip kitaip grasino policininkų gyvybei. 2009 m. 75 didžiausiose apskrityse Amerikoje juodieji padarė 62 proc. apiplėšimų, 57 proc. žmogžudysčių ir 45 proc. užpuolimų. Tuo pačiu

„Black Lives Matter“ demonstracija Frederikburge, VA. fredericksburg.com

juodieji tesudarė tik 15 proc. tų apskričių gyventojų. Toliau skaitome, kad 12 proc. baltųjų ir ispanų kilmės žmonių buvo policijos nužudyti, palyginus su 4 proc. policijos nužudytų juodųjų.

Juodieji sudaro 23 proc. Niujorko miesto gyventojų, bet jie atlieka 75 proc. šaudymų, 70 proc. apiplėšimų ir 66 proc. smurtinių nusikaltimų. Baltieji sudaro 33 proc. miesto gyventojų, bet atlieka tik 2 proc. visų šaudymų, 4 proc. apiplėšimų ir 5 proc. smurtinių nusikaltimų.

Nusikaltimai buvo dažnesni praeityje. Niujorko mieste 1990 m. buvo 2,245 žmogžudystės. 2014 m. jų buvo 333, tai sumažėjimas 85 procentais! Tai buvo didžiausias sumažėjimas visame krašte. Teigiama prasme daugiausiai buvo paliestos mažumos. Paskaitininkė teigia, kad per 10,000 mažumų vyrų yra gyvi mieste dėl sumažėjusių žmogžudysčių nuo 1990 metų. Ji gana išsamiai paaiškina, kaip visa tai atsitiko ir kiek prie tos pažangos prisidėjo miesto policijos pastangos.

Priešiškumas prieš policiją per paskutinius porą metų

išaugo. Policija tiesiog vengia kištis į dažnų nusikaltimų apylinkes. 50 didžiausių Amerikos miestų žmogžudystės išaugo 17 proc. Didžiausias augimas yra miestuose su dideliu juodųjų gyventojų procentu. Pernai metais Baltimorės miestas „balansavo“ žmogžudysčių proporcijoje. Milvokio miestas turėjo didžiausią lygį - žmogžudystės pakilo 72 proc. Žmogžudystės Klivlendo mieste padidėjo 90 proc., 83 proc. Našvile ir 54 proc. Vašingtone, DC. Čikagoje 90 proc. sumažėjo atvejų, kai policija patikrina įtartinus pėsčiuosius. Tuo pačiu šaudymai padažnėjo 80 proc.

Kylant nusikaltimų skaičiui, neproporcingai daugiau nukenčia juodosios rasės žmonės. Padvigubėjo policininkų žuvimas nuo kulkos. Per paskutinius dešimt metų galimy-

bė, kad policininkas bus juodojo nušautas, padidėjo 18.5 karto, palyginus su galimybe, kad juodasis bus nušautas policininko. Įdomi statistika ir apie tai, kas ką šaudo. 2015 m. kovo mėn. JAV Teisingumo departamento pranešime teigiama, kad Filadelfijos miesto juodųjų ir ispanų kilmės policininkai daugiau nei baltieji policininkai šaudė į juoduosius, nes jautė pavojų savo gyvybei.

Paskaitininkė savo kalbos pabaigoje prisiminė, kad panašiose aplinkybėse esame buvę praeito šimtmečio 7-8 dešimtmečiuose. Tuomet juodieji ir baltieji protestuotojai savo pyktį ir apmaudą buvo nukreipę į policiją. Sikrtumas dabar yra toks, kad prieš policiją nukreipti sąjūdžiai susilaukė pritarimo aukštuose krašto valdžios sluoksniuose – prezidentūroje, prokuratūrose, universitetų vadovybėje, fundacijose ir prezidentinių rinkimų įkarštyje. Pranešimo autorė Heather Mac Donald prisipažino nežinanti, kuo visa tai pasibaigs. Tačiau ji žinanti, kad žaidžiama su ugnimi ir jeigu ji toliau plės, bus sunku ją užgęsinti.

Romualdas Kriaučiūnas

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 28 d., sekmadienį, nuo 11 val r. iki 7 v.v., Rockefeller parke, kultūriniuose darželiuose, įvyks „Vieno pasaulio dienos“ (*anglų klb.* – One World Day) metinis festivalis. Šįmet ypatingai svarbi šventė, nes švenčiame 100 metų sukaktį nuo pirmojo darželio įkūrimo ir 80 metų sukaktį nuo lietuvių darželio įkūrimo. Lietuvių ir kitų tautų darželiuose vyks tautinės meninės programos, bus proga paragauti įvairių valgių ir dalyvauti įvairiuose užsiėmimuose vaikams ir suaugusiems. Įėjimas nemokamas.

Rengia Klivlando kultūrinių darželių federacija

RUGSĖJO 17 d., šeštadienį, 6:30 val. v., Klivlando kultūrinis darželis švęs 80-tus metus linksmoje vakaronėje 1 Bratenahl Place viršutinėj patalpoj. Linksmins solistė Virginia Muliolis, bus užkandžių ir bus galima nusipirkti gėrimų. Bilietus (\$30.00) arba sudarytą stalą reikia iš anksto užsisakyti (440-473-2530).

Rengia Klivlando kultūrinių darželių komitetas

RUGSĖJO 18 d., sekmadienį, 1:00 val. po p., Klivlando kultūrinis darželis tęs 80-tųjų metų sukakties šventę darželiuose. Visi kviečiami dalyvauti ceremonijose ir pasiklausyti garsaus „Exultate“ choro.

Rengia Klivlando kultūrinių darželių komitetas

SPALIO 22 d., šeštadienį, 6 val. v. - Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje vyks metinis „Clam bake“ ir penktoji metinė Rudens loterija.

Rengia Šv. Kazimiero parapija

Leonas Milčius

Prisimenant Baltijos kelią

(Skaudu ir gaila, kad ne vienas tautietis mūsų vienybės,
Baltijos kelią, iškeitė į emigracijos kelią)

*Kodėl dabar vedi ne Baltijos pakrante,
Tačiau per ją, per dūžtančias bangas?
Kaip tavyje sustot ir kaip ištiesti ranką,
Kaip man greta bičiulį kitą rast?*

*Kodėl gi, broliai, juo keliaut pamilot,
Jo nepapuoš lakūnai gėlėmis.
Nuskęs sesučių gėlės vandenyne
Kartu su grįžt namolio viltimi.*

*Juk tiesėm kelią, eiti Laisvėn pasiryžę,
Nuo Vilniaus iki Estijos širdies.
Šiandien tik qžuolai, koplytstulpiai ir kryžiai,
Atrodo, vieniši už mus stovės.*

*Parašėm puslapį tautos istorijoj, parašėm...
Tokio gražaus ir švento kito greitai gal nebus.
Net patys stebimės nuo metų kalno atsigręžę,
Su ašarom užversdami tuštėjančius lapus.*

*Nelengva Lietuvai žaliuot audrų pagairėj,
Kai kibirkštys karų taip netoli.
Vilies, kad vėl pražydusi vienybė saugos,
Kaip saugojo mus Baltijos kely.*

2016-08-22
Raudondvaris

PRENUMERUOKITE DIRVA

DIRVA
LIETUVIŲ RINKIMŲ PARAIŠKŲ
LIETUVIŲ RINKIMŲ PARAIŠKŲ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

SEIMO RINKIMAI 2016 - „JEI NORIME RIMTŲ POKYČIŲ, PRIVALOME BALSUOTI GAUSIAI”

Spalio 9d. vyks naujo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai. JAV lietuvių bendruomenė ta proga vykdo aktyvią pilietinę akciją #DABAR (= Dalyvaukime ir Aktyviai Balsuokime Ateinančiuose Rinkimuose), kurios tikslas – skatinti JAV ir visame pasaulyje gyvenančius tautiečius gausiai dalyvauti rudenį vykšančiuose Seimo rinkimuose bei informuoti apie galimybes tapti rinkėju, konkuruojančias partijas, kandidatus ir jų politines pozicijas lietuvių bendruomenei rūpimais klausimais. Akcijos šūkis – Mūsų Metas #DABAR!

Šįkart Naujamiesčio vienmandatėje apygardoje, kuriai priskiriami visi užsienyje balsuojantys rinkėjai, rungtiasi 14 kandidatų. #DABAR taip pat pabrėžia, kad rinkėjai, balsuodami už partinius sąrašus bei aktyviai juos reitinguodami, gali turėti įtakos net 70 Seimo narių, renkamų per daugiamandatę apygardą. Taigi gausūs pasaulio lietuvių balsai (arba jų nebuvimas) nulems net pusę naujo Seimo sudėties!

Akcijos #DABAR vadovas Rimvydas Baltaduonis primena, kad praėjusiuose Seimo rinkimuose savo balsą atidavė vos 1500 tokią teisę turinčių JAV lietuvių: „Norint, kad Seimas spręstų dvigubos pilietybės klausimą bei atsižvelgtų į migruojančių lietuvių interesus, mums reikia parodyti žymiai didesnę aktyvumą. 30000 JAV lietuvių balsų leistų mums turėti savo - Amerikos regiono - vienmandatę apygardą jau sekančiuose Seimo rinkimuose. Jei norime rimtų pokyčių, privalome balsuoti gausiai.”

Visi rinkėjai, ketinantys balsuoti užsienyje, iki rugsėjo 14 d. turi užsiregistruoti į elektroninius rinkėjų sąrašus - netgi ir tie, kurie jau dalyvavo ankstesniuose rinkimuose ar referendumuose bei kažkada buvo įrašyti į rinkėjų sąrašus. Užsiregistruoti vos per kelias minutes galima svetainėje www.rinkejopuslapis.lt, o iškilus sunkumams pagalbos galima kreiptis į LR ambasadą Vašingtone tel. (202) 234-5860 arba elektroniniu paštu: rinkimai.us@urm.lt. Užsiregistravę piliečiai galės patogiai balsuoti paštu arba atvykę asmeniškai į artimiausią LR konsulinę įstaigą.

Visa svarbiausia informacija apie rinkimų procesą ir kandidatus yra skelbiama specialiai #DABAR sukurtoje svetainėje www.musumetas-dabar.lt bei Facebook ([facebook.com/musumetasdabar](https://www.facebook.com/musumetasdabar)) ir Twitter (twitter.com/musumetasdabar) socialiniuose

tinkluose. R. Baltaduonis pasakoja: „#DABAR komanda - Laima Liutikienė, Algirdas Grybas, Diana Plačiakienė, Valdas Sirutis – pasistengė susisiekti su Naujamiesčio apygardos kandidatais ir dalyvaujančiomis Lietuvos partijomis, kad surinktų jų pozicijas, susijusias būtent su užsienio lietuviais. Rinkėjams pateikiame tiek trumpus kandidatų prisistatymus, tiek atsakymus į Pasaulio lietuvių bendruomenės paruoštą klausimyną diasporai rūpimomis temomis. Na, o rugsėjo 5d., 12:00-13:00 val., kviečiame visus prisijungti teletiltu prie gyvos diskusijos su mūsų kandidatais į Seimą, kurią JAV lietuvių bendruomenė kartu su LR ambasada Vašingtone surengs pirmą kartą.”

JAV LB projektas #DABAR atlieka svarbius informacijos rinkimo ir sklaidos namų darbus, tačiau apsisprendimas, kam patikėti Lietuvos valdymą ateinantiems ketveriems metams, yra individualių rinkėjų valioje. Amerikos lietuviai, pasaulio lietuviai, Mūsų Metas #DABAR!

Paruošė JAV LB pilietinės iniciatyvos #DABAR komanda, rinkimai2016@javlb.org

„DIRVAI” AUKOJO:

G.Troncone, Wilton, CT.....	100
D.Armstrong, Baltimore, MD	50
I.Vileniškis, Wayland, MA	45
R.Zinas, Bethlehem, PA.....	45
B.Banaitis, Plymouth, MA.....	26
O.Daugirdienė, Burr Ridge, IL.....	26
L.Petronis, Dearborn, MI.....	26
J.Koklienė, Cave Creek, AR	25
G.Sabataitis, Parma, OH.....	25
S.Džiugas, Lisle, IL.....	22
K.Kizlauskas, W.Bloomfield, MI	20
R.Botyrius, Richland, MI	15
J.Balas, Peninsula, OH.....	10
A.Baliūnas, Cleveland, OH....	10
B.Dzenkaitis, Glendale, CA...	10
R.Selenis, Livonia, MI.....	10
J.Šiupynys, Euclid, OH.....	10
K.Vaičikonis, Palos Hills, IL....	5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

Buvusiai „DIRVOS” darbuotojai

**A.† A.
NIJOLEI MAŽELIENEI
(1932. III. 9 – 2016. VIII. 26.)**

mirus, drauge liūdėdami gilią užuojautą reiškiamo dukrai RŪTAI, broliui DONATUI (Nijolei) ir visiems artimiesiems.
A. a. Nijolė buvo a. a. Petro žmona.

„Vilties” draugija

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

